

mijnEPB.be

 ZEILSCHIPSTRAAT 10
9000 GENT

info@mijnEPB.be
09 226 12 33

mijnEPB.be

i.s.m.

ARCHEOLOGIE NOTA BUREAUONDERZOEK

VERSLAG VAN DE RESULTATEN

OPDRACHTGEVER: /

BOUWPLAATS: VLASBLOEMSTRAAT – 8501 KORTRIJK

Titel: **Archeologienota Kortrijk Vlasbloemstraat**
Erkend archeoloog: **Bart Bot OE/ERK/Archeoloog/2016/00114**
Auteurs: **Bart Bot**
Advies specialisten: /
Wetenschappelijke advisering: /
Projectcode bureauonderzoek: **2021K221**
Locatiegegevens: **Provincie West-Vlaanderen, Vlasbloemstraat, Leynvaalsstraat, Kortrijksestraat**
Lambertcoördinaten onderzoeksgebied: **Xmax, ymax; xmin, ymin: 71245, 170040; 70993, 169796**
Kadastergegevens: Provincie West-Vlaanderen, Kortrijk, 8ste afdeling, sectie C, perceelnrs. 613c4 en 680f
Betrokken actoren: **Bart Bot (erkend archeoloog), Nikki Heyerick (erkend archeoloog)**
Plaats en datum: **Gent, 21-12-2021**

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van MijnEPB i.s.m. Bart Bot Archeologie BV.
MijnEPB i.s.m. Bart Bot Archeologie BV aanvaarden geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Inhoud

Inhoud.....	3
1. Inleiding.....	4
1.1. Onderzoeksopdracht	4
1.2. Wettelijk kader.....	4
1.3. Randvoorwaarden	6
2. Onderzoeksmethode	7
2.1. Motivering	7
2.2. Topografische situering	7
2.3. Huidige situatie en geplande werken	10
3. Assesmentrapport.....	15
3.1. Landschappelijk situering	15
3.2. Geologische situering.....	19
3.2.1. Tertiair.....	19
3.2.2. Quartair.....	20
3.3. Bodemkundige situering.....	23
3.4. Historische schets	24
3.5. Kaartmateriaal	25
3.6. Archeologische voorkennis	31
3.6.1. Archeologische prospecties en opgravingen.....	31
3.6.2. Indicatoren	32
3.6.3. Nota's.....	32
4. Synthese	33
4.1. Archeologisch verwachtingspatroon.....	33
4.2. Onderzoeksvragen	33
5. Besluit	35
Bibliografie	36
Figurenlijst	37

1. Inleiding

1.1. Onderzoeksopdracht

Aanleiding van onderstaand bureauonderzoek is de geplande bouw van een padel- en petanquecentrum met bijhorende parking ter hoogte van de Vlasbloemstraat te Kortrijk. Met dit bureauonderzoek wordt de eerste stap gezet van het archeologisch vooronderzoek met het oog op het bekomen van een archeologienota waarvan akte genomen is en aldus de behartiging van de archeologische belangen binnen de planrealisatie, conform het actueel Vlaams erfgoedbeleid.

Het archeologisch vooronderzoek betracht vooreerst archeologische artefacten en sites op te sporen binnen de grenzen van het projectgebied. Finaal formuleert het archeologisch vooronderzoek een beargumenteerde inschatting van het potentieel voor kennisvermeerdering van eventueel aanwezige archeologische resten binnen de grenzen van het projectgebied, en hoe hiermee om te gaan in het kader van de planuitvoering.

Een dergelijke inschatting kan gebeuren na het beantwoorden van de volgende onderzoeksvragen:

- Zijn er archeologische of historische gegevens gekend over de site?
- Zijn er gegevens gekend dat de bodem (deels) verstoord is?
- Zijn er landschappelijke factoren die invloed kunnen hebben op de gaafheid van eventuele archeologische sporen?
- Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?
- Is er een archeologische site aanwezig? Zo ja, wat zijn de karakteristieken en de bewaringstoestand ervan? Wat is de relatie met het landschap? Welke waarde heeft de site?
- Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?

1.2. Wettelijk kader

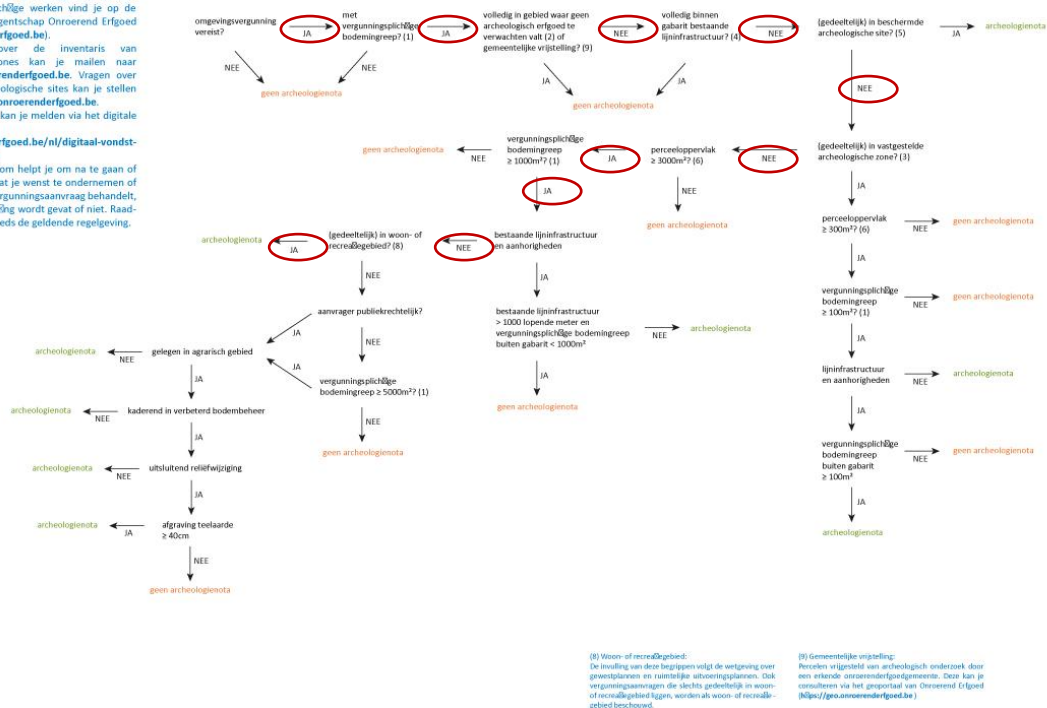
Deze archeologienota wordt opgemaakt naar aanleiding van een geplande aanvraag van een omgevingsvergunning met betrekking tot stedenbouwkundige handelingen waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000m² of meer bedraagt en de geplande werken betrekking hebben op meer dan 1000m². De totale oppervlakte van het plangebied in kwestie bedraagt circa 23003m². Vandaar is men verplicht een archeologienota bij de aanvraag in te dienen. Het projectgebied bevindt zich niet in een gebied waar geen archeologisch erfgoed te verwachten is.

Meer informatie over archeologisch onderzoek bij vergunningsplichtige werken vind je op de website van het Agentschap Onroerend Erfgoed: www.onroerenderfgoed.be.

Voor vragen omtrent een inventaris van archeologische zones kan je mailen naar inventaris@onroerenderfgoed.be. Vragen over beschermde archeologische sites kan je stellen via beschermen@onroerenderfgoed.be.

Een toevalsmelding kan je melden via het digitale formulier op: www.onroerenderfgoed.be/nl/digitaal-vondstmeldingsformulier.

Deze beslissingsboom helpt je om na te gaan of het bouwproject dat je wenst te ondernemen of waarvoor je een vergunningsaanvraag behandelt, door deze verplichting wordt gevat of niet. Raadpleeg bij twijfel steeds de geldende regelgeving.

Figuur 1 Beslissingsboom, criteria bij omgevingsvergunning m.b.t. stedenbouwkundige handelingen, deel 1. (bron: Agentschap Onroerend Erfgoed)

Figuur 2 Historische stadskern van Kortrijk (blauw) met aanduiding van het projectgebied (rood). (bron: [Historische stadskern van Kortrijk | Inventaris Onroerend Erfgoed](#))

1.3. Randvoorwaarden

Voor het bureauonderzoek worden enkel toegankelijke en beschikbare bronnen gebruikt.

2. Onderzoeksmethode

2.1. Motivering

Doel van het bureauonderzoek is een zo helder mogelijk beeld te vormen van het archeologisch potentieel. Deze drukt een verwachting uit ten aanzien van voorkomen, aard, gaafheid en conservering van de archeologische resten in de ondergrond van het plangebied. Deze archeologische verwachting wordt getoetst en vergeleken met de geplande werken. Op die manier kan een gefundeerde uitspraak gedaan worden of er al dan niet verder archeologisch onderzoek is aangewezen.

Organisatie

Om de archeologienota op te stellen werden verschillende bronnen geraadpleegd. Informatie over de geplande werken werd aangeleverd door de initiatiefnemer. Zo werden diverse bouw- en funderingsplannen verkregen om een zo duidelijk mogelijk zicht te krijgen op de geplande werken en hun impact.

Om een beeld te kunnen vormen van de fysisch-geografische situatie, een historisch kader te schetsen en bekende archeologische vindplaatsen te kunnen aantonen, werden verschillende bronnen geraadpleegd. Het meeste kaartmateriaal werd teruggevonden via Geopunt¹. Dit is de centrale toegangspoort tot geografische overheidsinformatie. Daarnaast werd gebruik gemaakt van Cartesius², een databank met kaarten van het NGI (Nationaal Geografisch Instituut), de Koninklijke Bibliotheek, het Rijksarchief, lokale archieven en het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika. Om een overzicht te krijgen van de bekende archeologische vindplaatsen binnen het projectgebied en de ruime omgeving ervan werd de Centrale Archeologische Inventaris van Agentschap Onroerend Erfgoed (CAI)³ geraadpleegd. Het kaartmateriaal in deze archeologienota werd opgesteld met QGIS, dit is een vrij en open source geografisch informatiesysteem. De gebruikte bronnen waren afdoende om een gedegen advies te geven voor een verder archeologisch traject. Bijkomend archiefonderzoek werd, gezien de ligging van de site, niet opportuun geacht.

2.2. Topografische situering

Het plangebied is gelegen in Kortrijk, in de provincie West-Vlaanderen. Kortrijk wordt begrensd door haar deelgemeenten Bellegem (ten zuiden), Bissegem (ten westen) Heule (ten noorden) Marke (ten zuidwesten) en Rollegem (ten zuidwesten) Harelbeke situeert zich ten oosten en Zwevegem ten zuidoosten. Het plangebied ligt aan de noordwestelijke kant en buiten de vastgestelde historische stadskern van Kortrijk⁴. Het stadscentrum met o.a. de Grote Markt bevindt zich op 1,4km richting het zuidoosten. Het noordelijke deel van het plangebied (8960m²) heeft een L-vorm en bevindt zich ten noorden van de Leynvaalsstraat. Het tweede deel van plangebied (12956m²) heeft een langgerekte vorm en volgt grotendeels de Vlasbloemstraat in het oosten, de Kortrijksestraat in het noordoosten en de Leynvaalsstraat in het noordwesten. Ten zuid(westen) van ons plangebied ligt de atletiekpiste Wembley-Kortrijk.

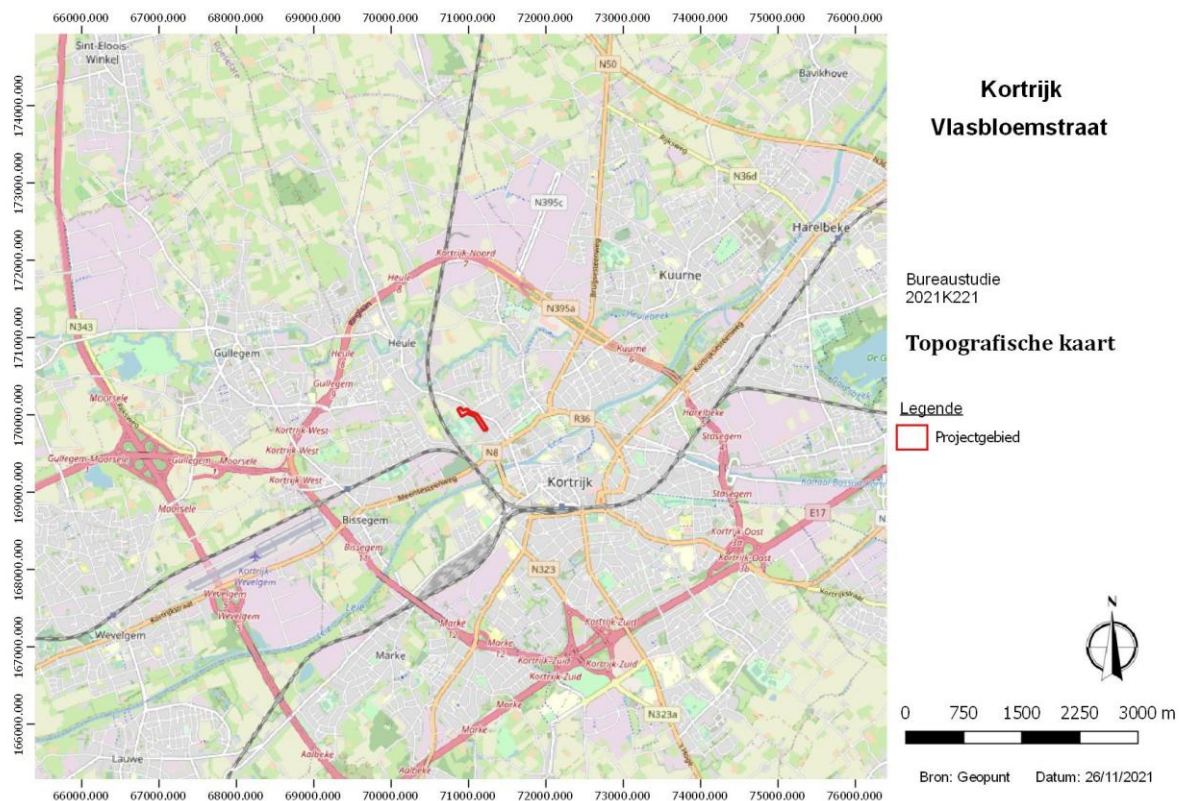
Kadastraal is het plangebied terug te vinden onder: Provincie West-Vlaanderen, Kortrijk, 8ste afdeling, sectie C, perceelnrs. 613c4 & 680f.

¹ <https://www.geopunt.be/kaart>

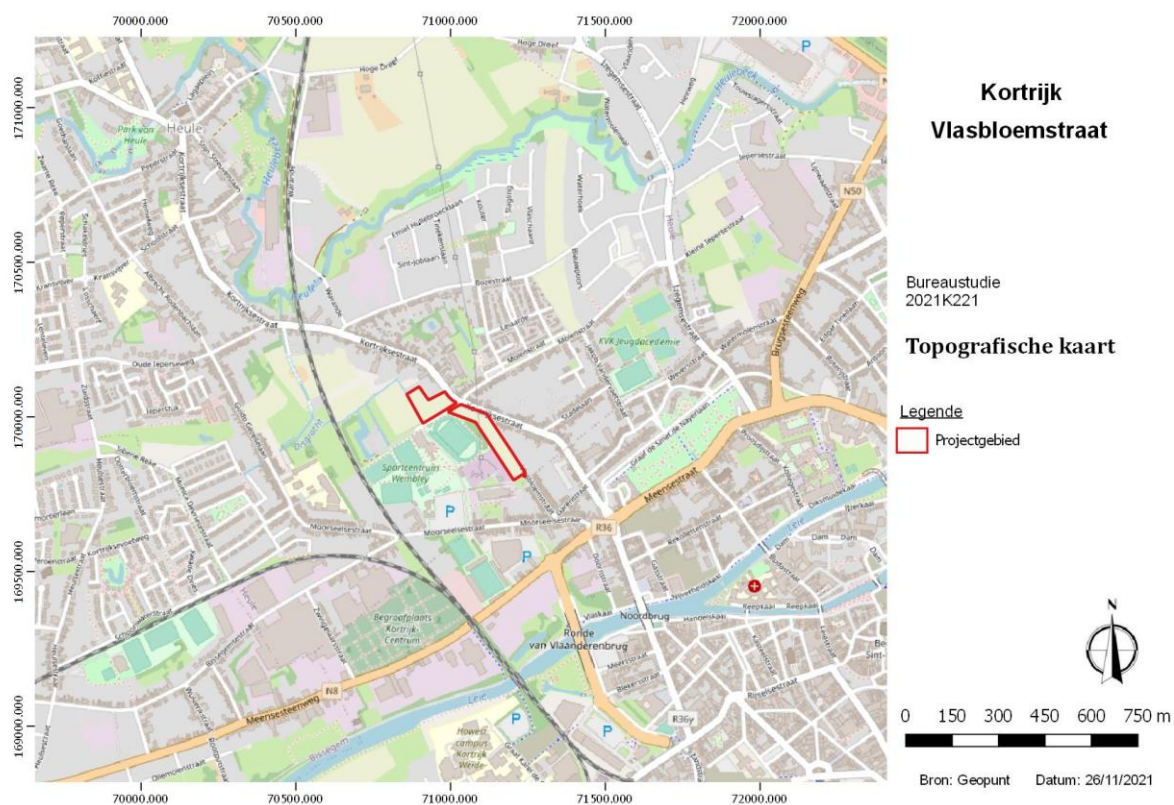
² <https://www.cartesius.be/CartesiusPortal/>

³ <https://cai.onroerenderfgoed.be/>

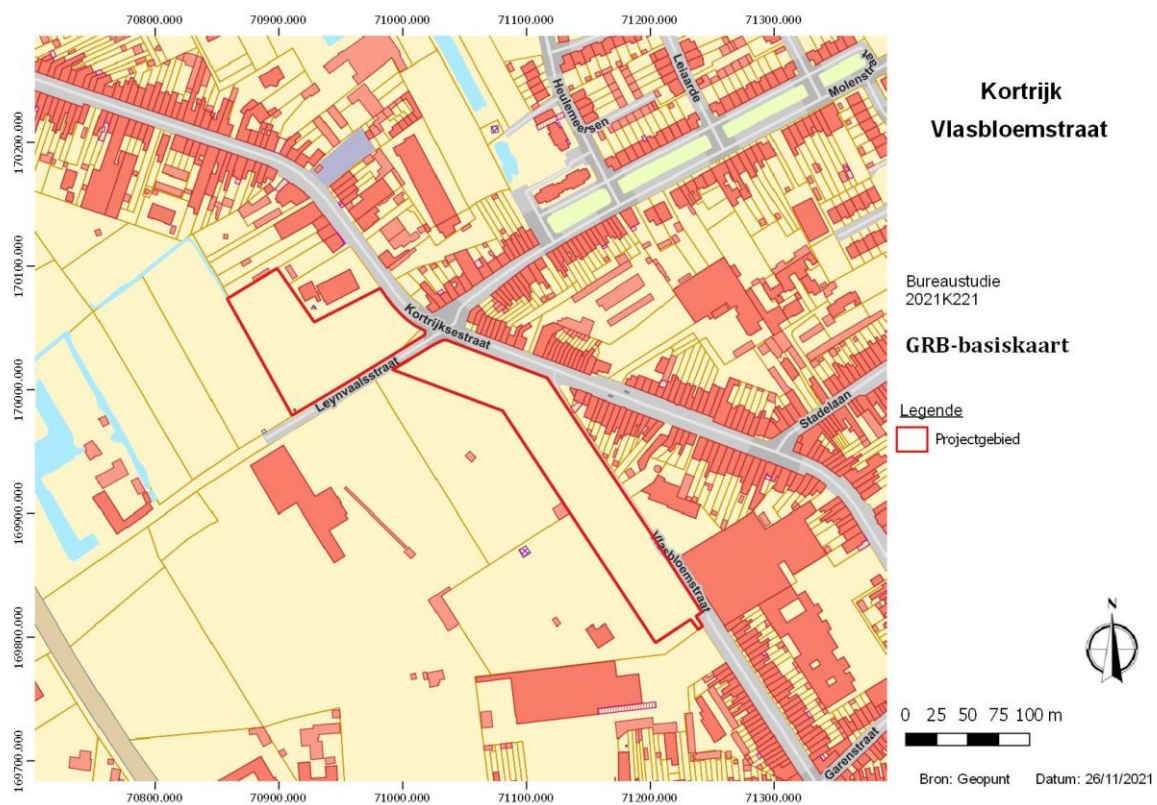
⁴ [Historische stadskern van Kortrijk | Inventaris Onroerend Erfgoed](#)

Figuur 3 Topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt, NGI)

Figuur 4 Detail van de topografische kaart met aanduiding van het plangebied. (Bron: geopunt, NGI)

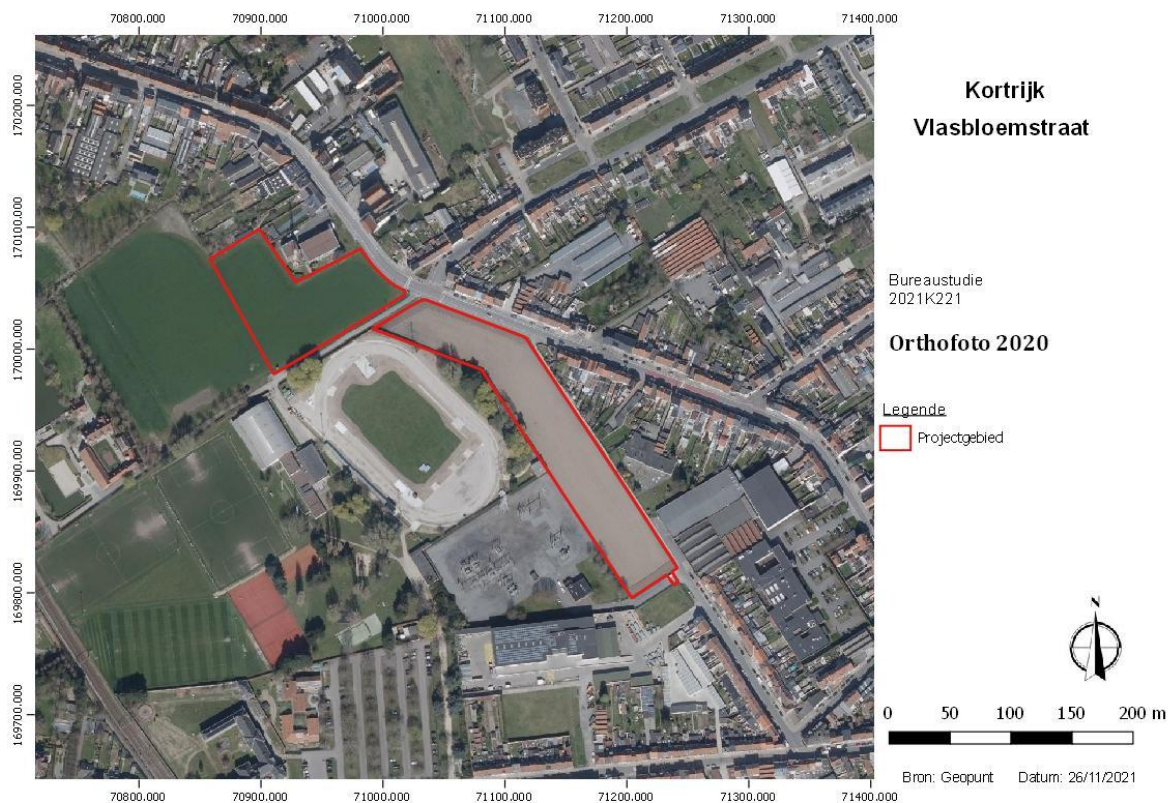
Figuur 5 GRB-basiskaart met aanduiding van het plangebied en betrokken perceelnummers. (Bron: geopunt)

2.3. Huidige situatie en geplande werken

Het plangebied is onbebouwd en in gebruik als akkerland. De opdrachtgever vraagt een omgevingsvergunning aan met betrekking tot stedenbouwkundige handelingen. Concreet betreft het de bouw van een padel- en petanquecentrum, onderdeel van het masterplan voor het sportpark 'Wembley'. Het project omvat zestien petanquebanen en negen padelvelden. Indoor worden acht petanquebanen en vijf padelvelden, alsook een sportbar en sanitaire ruimte voorzien in een nieuw op te trekken hal. Outdoor worden vier padelvelden en acht petanquebanen aangelegd.

Op het noordelijke deel van het plangebied wordt een 'tijdelijke' parking ingericht. Voor de aanleg van deze parking en toegang moet rekening gehouden worden met een impact van -40cm onder het maaiveld. De werken hebben betrekking op 2659m². Binnen het zuidelijke gedeelte van het plangebied wordt een nieuwbouw opgetrokken met een footprint van 2223m². In afwachting van de sonderingen en het sonderingsverslag wordt volgende funderingswijze voorzien: standaardzolen van maximaal 1,8m x 1,6m en een vloerplaat (-50cm). De sportzaal zal plaats bieden aan 5 padelcourts, 8 petanquebanen, een bar, toiletten, kleedkamers, douches, Ten zuidoosten van deze nieuwbouw voorziet men 4 overdekte padelcourts (footprint van 1100m²), gefundeerd door middel van standaardzolen en een betonplaat. Ten noordwesten van de nieuwbouw worden 8 outdoor petanquebanen (480m², bodemingreep -15cm) aangelegd, een terras (160m², bodemingreep -40cm) en fietsenstalling (60m², bodemingreep -30cm). Ten zuidoosten wordt een infiltratiebekken aangelegd (100m²). Voor de aanleg moet men rekening houden met een bodemingreep van -1,3m onder het maaiveld. De nieuwbouw wordt voorzien van nieuwe riolering (aangelegd op een diepte van -80cm). Ook worden een septische put en regenwaterput ingegraven (-3m). De werken hebben betrekking op een zone van circa 5100m².

In hun totaliteit hebben de werken betrekking op een oppervlakte van 7759m². Ter hoogte van de resterende delen binnen het plangebied worden geen bodemingrepen gepland.

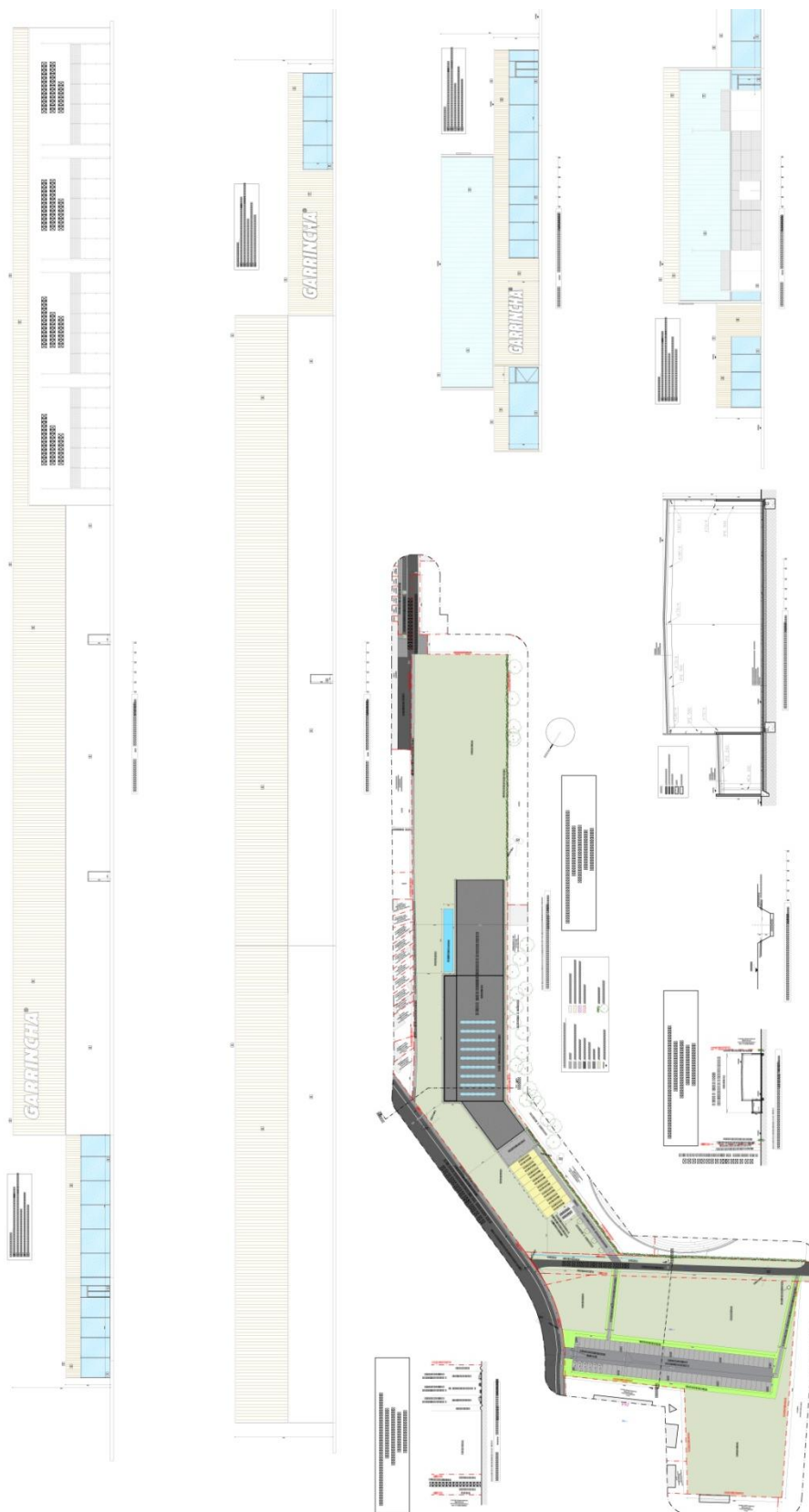
Figuur 6 Recente orthofoto met aanduiding van het plangebied. (Bron: geopunt)

Figuur 7 Het noordelijke gedeelte van het plangebied gezien vanaf de Leynvaalsstraat. (bron: google)

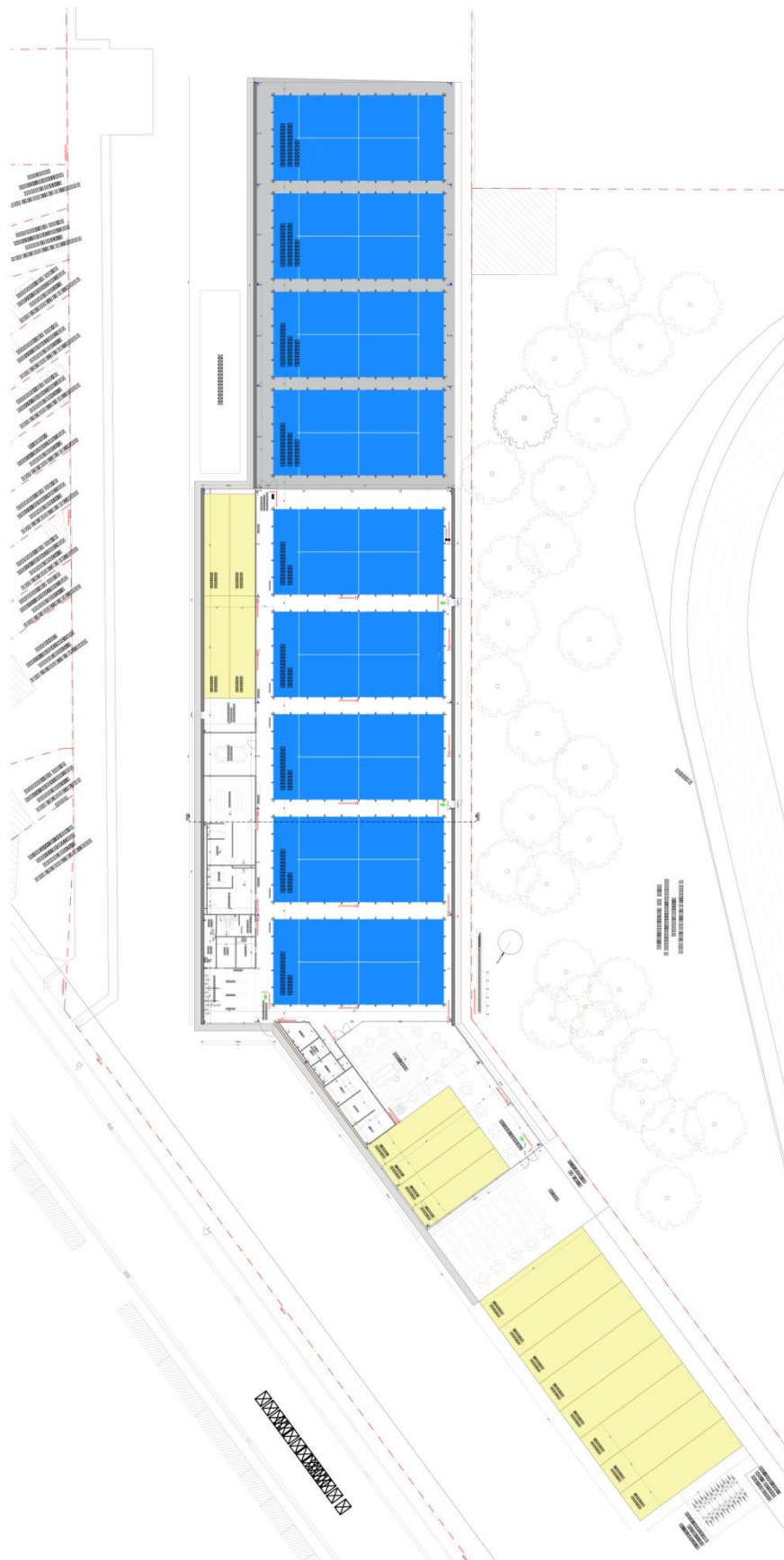

Figuur 8 Zicht op het plangebied vanaf de hoek Leynvaalsstraat en Kortrijksestraat. (bron: google).

Figuur 9 Inplantingsplan. (bron: opdrachtgever)

Figuur 11 Plan nieuwbouw en outdoorvelden. (bron: opdrachtgever)

3. Assessmentrapport

3.1. Landschappelijk situering

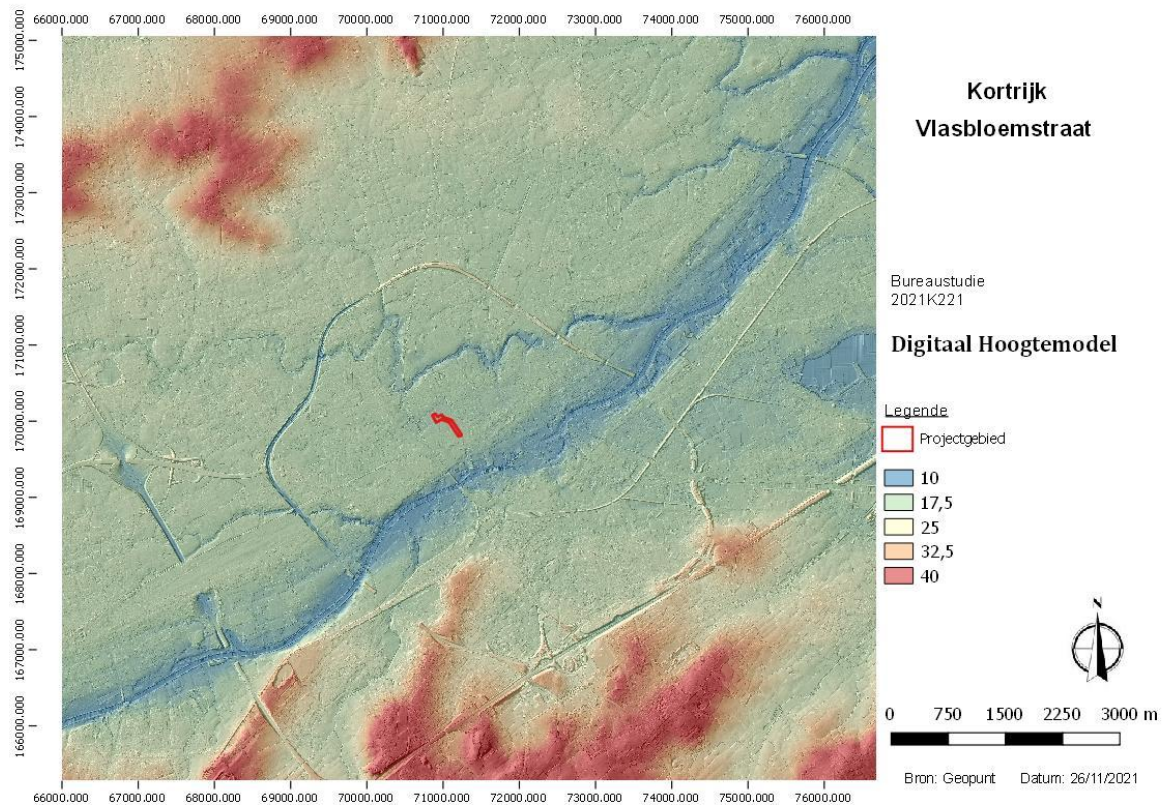
Het onderzoeksterrein is gelegen in stedelijke gebieden en havengebieden, in zandlemig Vlaanderen met vrij vruchtbare en goed gedraineerde zandleem- en leembodems. Ten zuiden van het plangebied bevindt zich de alluviale vlakte van de Leie, op 550m. 900m ten noorden van ons projectgebied stroomt de Heulebeek.

Het reliëf binnen het zuidelijke plangebied daalt richting het noorden, van +17,4m TAW naar +16,6m TAW. Ook op het noordelijke perceel (hoogteprofiel 2) is er sprake van een daling richting het noorden, van +16,9m TAW naar +16,2m TAW.

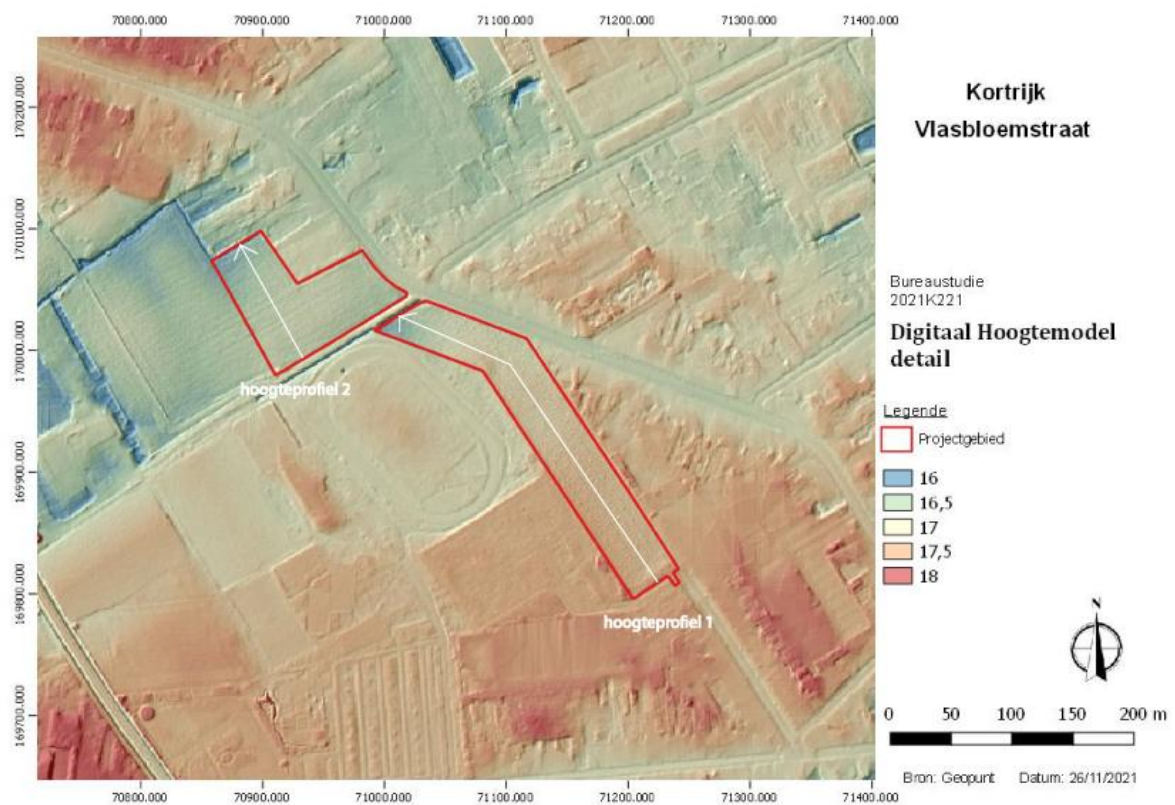
Zowel ten noorden als ten zuiden van ons plangebied liggen lager gelegen gronden. Betreft het plangebied een overblijfsel van een oude rivierduin tussen twee Leiearmen?

In geomorfologisch opzicht bevindt het plangebied zich in de Vlaamse Vallei. De vallei van de Leie maakt deel uit van de Vlaamse Vallei. Dit is een depressie (in feite een complex van deels bedolven thalwegen) die vanaf het Midden-Cromerien door fluviatiele processen is uitgeschuurd tot diep in het Paleogeen- en Neogeensubstraat en in de loop van het Weichseliaan opgevuld is geraakt. De dikte van dit jong-Quartaire opvulpakket kan meer dan 25 m, en plaatselijk zelfs tot 30 m bedragen. De Vlaamse Vallei vormt een lange zandige vlakte waarvan de kern is gelegen ten noorden van Gent, tussen Maldegem en Stekene. De hoogte ligt er gemiddeld lager dan 10 m +TAW. De Vlaamse Vallei heeft oostelijke en zuidelijke uitlopers. De zuidelijke uitlopers vallen min of meer samen met de Leievallei, de Boven-Schelde en Dendervallei. De oostelijke uitlopers strekken zich uit over de as RupelDijle-Demer tot in de buurt van Werchter. In vergelijking met de Scheldevallei komen in de Leievallei dikkere afzettingen over een grotere breedte voor. Het Quartaire dek is er dikker en aan de westelijke zijde ook lemiger. De topografie van de Vlaamse Vallei wordt deels bepaald door tertiaire getuigenheuvels uit het Paleogeen en Neogeen, die in de ondergrond aanwezig zijn. Tevens komt op het laagterras een microreliëf voor dat is gevormd door eolische dekzanden en boreale stuifzandduinen. Daarnaast zijn lokaal ook niet-geërodeerde restanten van de verwilderde fluvioperiglaciale, pre-holocene dalbodem aanwezig in de vorm van donken. Het laagterras wordt ontwaterd door een complex van beekjes waarvan het grootste deel afwaterd in de richting van de Leie of de Schelde. Gedurende het Holoceen heeft de Leie zich ingesneden in de brede vallei. Heden ten dage heeft de rivier een breedte van enkele tientallen meter en slingert zij zich met grote meandervormige kronkels doorheen de valleibodem. In de loop van de tweede helft van de negentiende en twintigste eeuw werd de loop van de Leie en de Schelde steeds meer rechtgetrokken in het kader van een grootschalig moderniseringsprogramma dat de waterafvoer moest verbeteren de rivier bevaarbaar maken voor grotere schepen. Hierbij werden dijken aangelegd, oevers verstevigd en oude meanders afgesneden. Als gevolg hiervan werd het historische landschapspatroon deels weggevaagd en werden veel van de oorspronkelijke gras- en meerslanden opgehoogd voor landbouw, industrie en bewoning.

Op de potentiële bodemerrosiekaart bevindt het plangebied zich in een zone met verwaarloosbaar potentieel op erosie.

Figuur 12 Digitaal Hoogtemodel met aanduiding van het projectgebied. (Bron: geopunt)

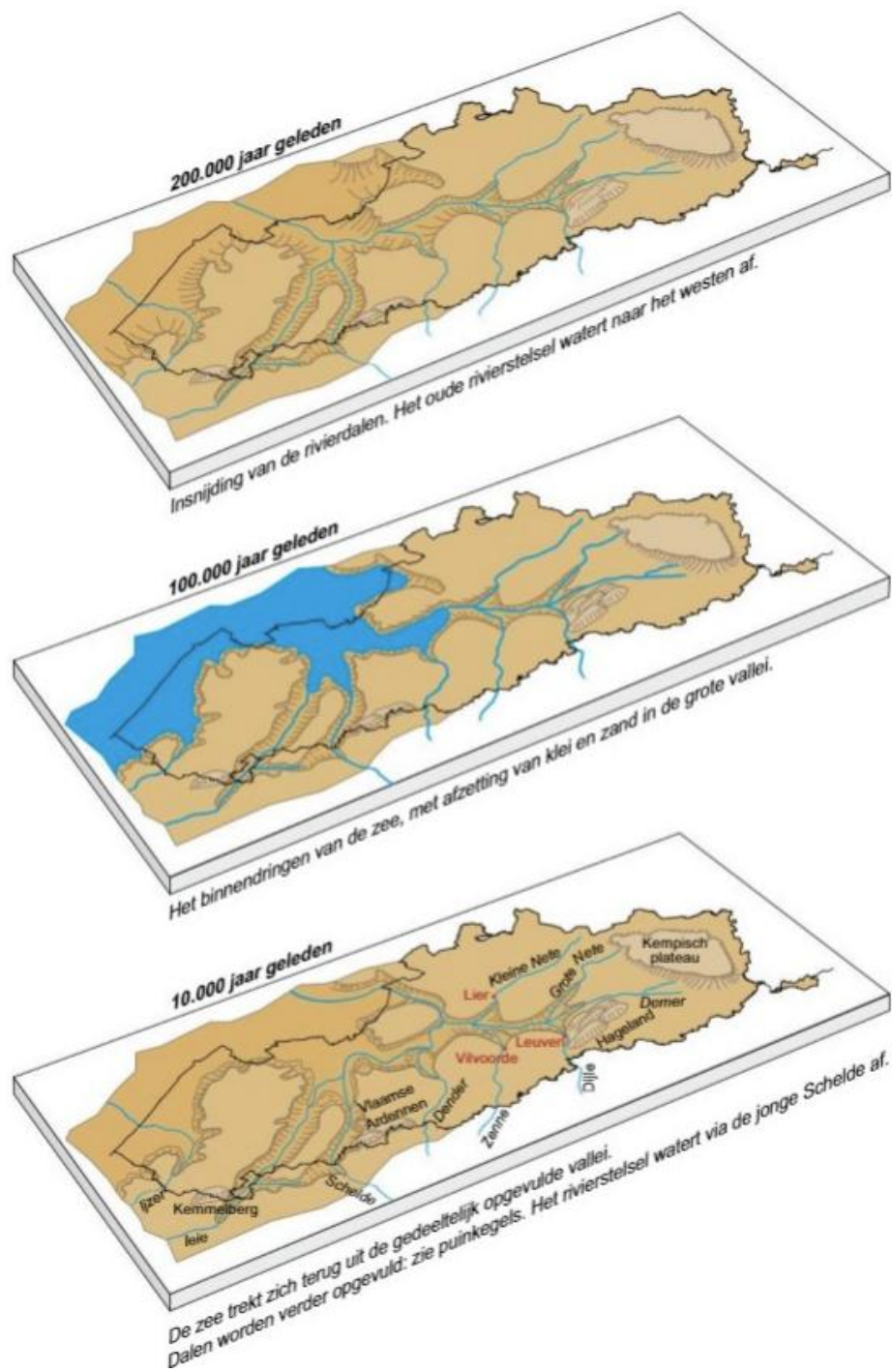
Figuur 13 Detail van het digitaal hoogtemodel met hoogteprofielen. (Bron: geopunt)

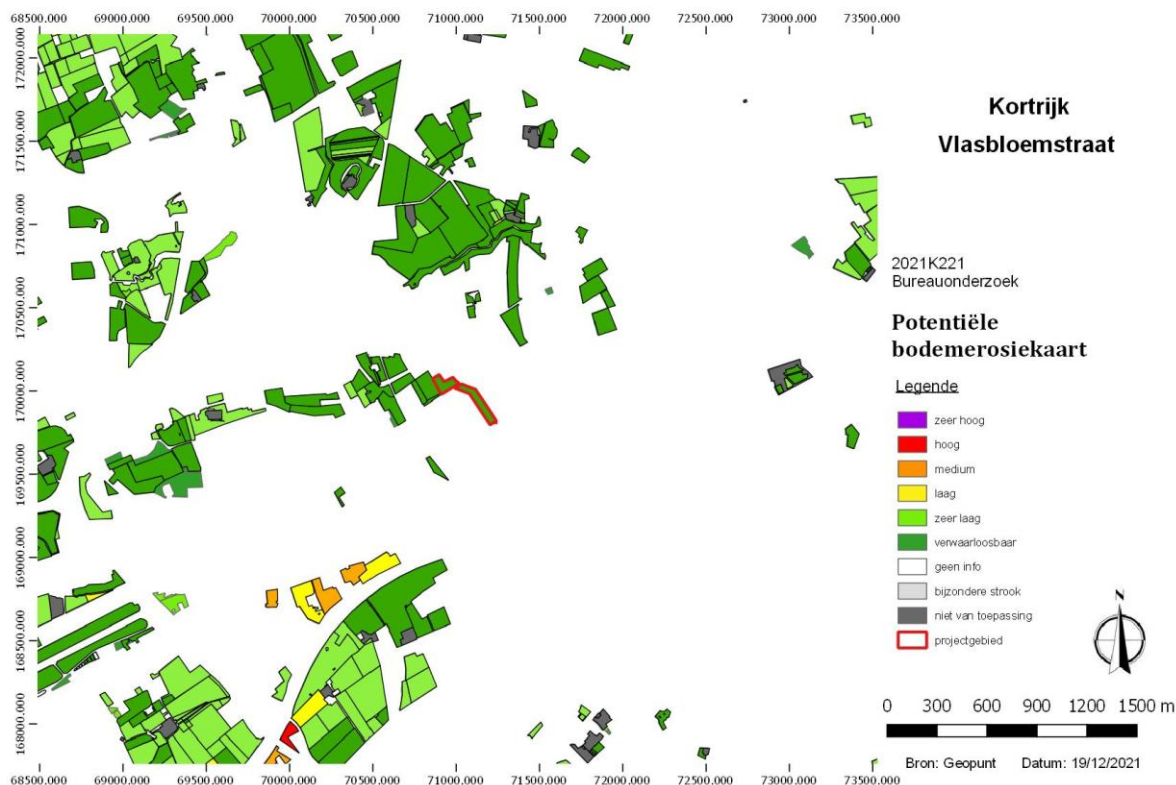
Figuur 14 Hoogteprofiel 1. (Bron: geopunt)

Figuur 15 Hoogteprofiel 2.

Figuur 16 Vorming van de Vlaamse Vallei in het Pleistoceen. (bron: BROOTHAERS, 2003, p. 16)

Figuur 17 Potentiële bodemerosiekaart met aanduiding van het projectgebied. (Bron: geopunt)

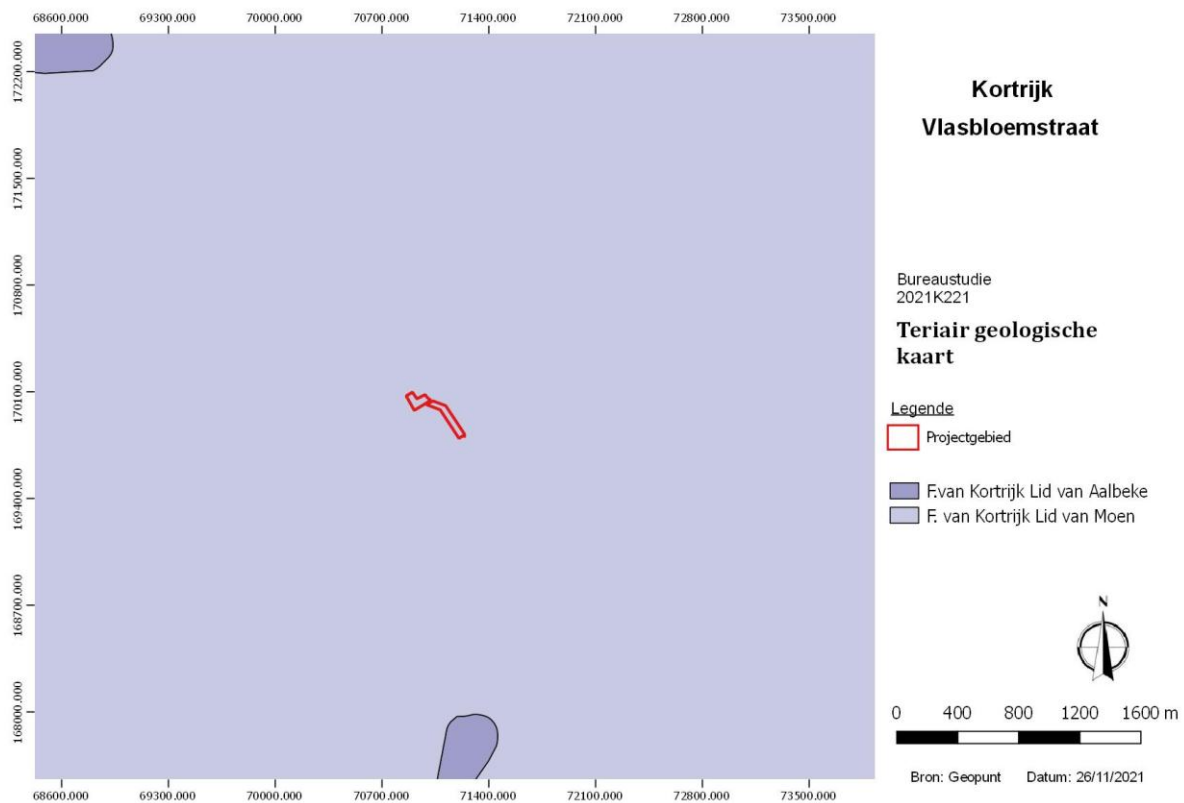
3.2. Geologische situering

Onderstaande geologische, geomorfologische en bodemkundige data informeren over de genese van het landschap in het plangebied, de bodemopbouw en de ligging en de stratigrafische positie van sedimenten waarin archeologische fenomenen kunnen voorkomen. Een aantal (prehistorische) vindplaatstypen kunnen bovendien uitgesproken gekoppeld worden aan specifiek aanwijsbare landschapsvormen. De aardkundige data laten ook toe om een verwachting te formuleren ten aanzien van de verschijningsvorm, d.i. de conserveringsgraad en gaafheid van het archeologische erfgoed.

3.2.1. TERTIAIR

Het projectgebied is gelegen in het **Lid van Moen (Formatie van Kortrijk)**. Deze formatie bestaat hoofdzakelijk uit mariene kleiige sedimenten, die weinig macrofossielen bevatten en is de eerste afgezette formatie van het Vroeg-Eoceen (54,8 Ma – 49,0 Ma). Over het algemeen worden de afzettingen siltiger of zandiger (ondieper afzettingsmilieu) naar het zuidoosten toe en homogeen kleiiger naar het noorden en noordoosten toe (dieper afzettingsmilieu). De Formatie van Kortrijk wordt ingedeeld in vier leden; van onder naar boven: het Lid van Mont-Héribu, het Lid van Saint-Maur, het Lid van Moen en het Lid van Aalbeke. Het Lid van Mont-Héribu rust op de Groep van Landen.

Het Lid van Moen is afgezet tijdens een periode van zeespiegelschommelingen, wat resulteerde in een heterogeen sedimentpakket. Het is een grijze kleiige silt, waartussen intercalaties voorkomen van zand met grof glauconiet of gebroken schelpresten. Deze grove lagen zijn vermoedelijk afgezet tijdens stormperiodes (tempestieten). Naar het noorden en noordoosten toe gaat deze eenheid over naar een meer homogene kleiige afzetting.

Figuur 18 Tertiair geologische kaart met aanduiding van het plangebied. (Bron: geopunt)

3.2.2. QUARTAIR

Het Tertiair (of liever het Neogeen) wordt gevolgd door de jongste periode in de aardgeschiedenis: het Quartair. Deze periode vangt dus 2.58 miljoen jaar geleden aan en is onderverdeeld in twee tijdvakken: het Pleistoceen en het Holoceen.

Het Pleistoceen (2.58Ma- 11.7ka) wordt gekenmerkt door grote schommelingen in het klimaat. De (vaak relatief lange) tijden waarin een koud klimaat bestond worden ijstijden (glacialen) genoemd. Tijden waarin het klimaat meer op dat van nu leek worden aangeduid met de term tussenijstijden (interglacialen) aangeduid. Deze grote klimaatschommelingen hadden grote gevolgen en de resultaten daarvan zijn vandaag de dag nog op veel plekken in het landschap te herkennen.

Het jongste tijdvak is (vooralsnog) het Holoceen (11.7ka – heden). Dit tijdvak is gekenmerkt door een redelijk warm klimaat en is daarom ook geclassificeerd als een interglaciaal. Met name in het laatste deel van dit tijdvak is de invloed van de mens op de aarde sterk toegenomen, wat voor de geologie grote gevolgen heeft.⁵

De sedimenten van Quartaire ouderdom worden op grote schaal aan het oppervlak aangetroffen en zijn weergegeven op de Quartairgeologische kaart volgens het principe van profieltypekartering. Daarbij worden lithologie, genese en (chrono-) stratigrafie aangehouden als de belangrijkste kenmerken waarop gronden op worden ingedeeld. De dikte van de Quartaire afzettingen varieert sterk in Vlaanderen, van minder dan een meter tot circa 30 meter.⁶

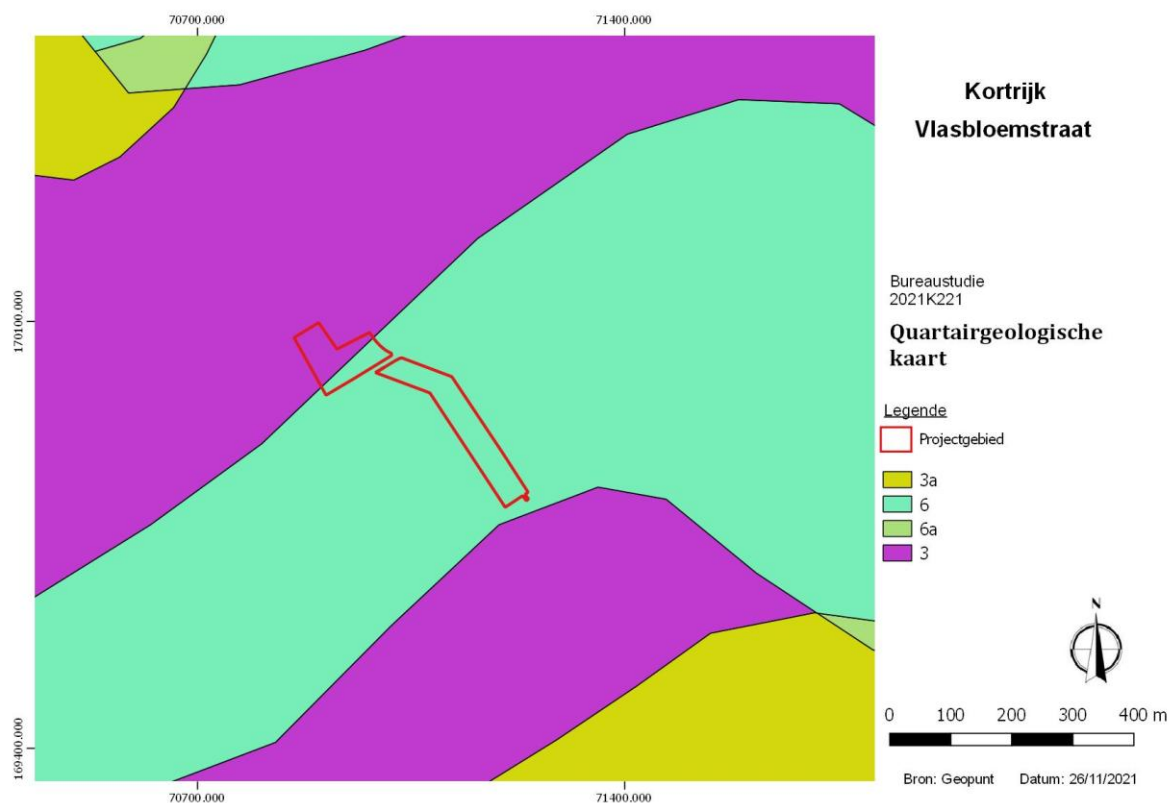
De Quartairgeologische kaart karteert het projectgebied als zijnde Quartair Type 6: eolische en/of hellingsafzettingen uit het Laat-Pleistoceen (deze kunnen afwezig zijn) bovenop fluviale afzettingen uit het Laat-Pleistoceen. Het grootste deel van het noordelijke perceel wordt gekarteerd als type 3: geen Holocene en/of Tardiglaciale afzettingen bovenop de Pleistocene sequentie.

Een boring kb29d83w-B108⁷ ten noordwesten van ons plangebied bevatte zandleem tot op een diepte van -20m. Vanaf die diepte werd klei vastgesteld (Formatie van Kortrijk).

⁵ <http://www.stratigraphy.org/index.php/ics-chart-timescale> ICS, 2017

⁶ <https://www.dov.vlaanderen.be/page/quartairgeologische-kaart-150000> DOV, 2019

⁷ [DOV Boorrapport \(vlaanderen.be\)](#)

Figuur 19 Quartair geologische kaart met aanduiding van het plangebied. (Bron: geopunt)

6	
ELPw en/of HQ	* De karteereenheid is mogelijk afwezig. ELPw Eolische afzettingen (zand tot silt) van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen), mogelijk Vroeg-Holoceen; zand tot zandleem in het noordelijke en centrale gedeelte van Vlaanderen; silt (loess) in het zuidelijke gedeelte van Vlaanderen. HQ Hellingsafzettingen van het Quartair. FLPw Fluviale afzettingen van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen). FLPe Fluviale afzettingen van het Eemiaan (Laat-Pleistoceen).
FLPw	
FLPe	

Figuur 20 Uitleg quartair type 6. (bron: geopunt)

3

ELPw en/of HQ
FLPw

- * De karteereenheid is mogelijk afwezig.
- ELPw** Eolische afzettingen (zand tot silt) van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen), mogelijk Vroeg-Holoceen; zand tot zandleem in het noordelijke en centrale gedeelte van Vlaanderen; silt (loess) in het zuidelijke gedeelte van Vlaanderen.
- HQ** Hellingsafzettingen van het Quartair.
- FLPw** Fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen).

Figuur 21 Uitleg type 3. (bron: geopunt)

Boring

Proefnummer: kb29d83w-B108
 X (mLambert): 70575.0 (XY_gedigitaliseerd op topokaart)
 Y (mLambert): 170252.0 (XY_gedigitaliseerd op topokaart)
 Z (mTAW): 17.00 (Z_uit dossier)
 Gemeente: Kortrijk (Heule)
 Uitvoerder: A. Vyncke PVBA
 Opmerking: opdrachtgever : Verbeke, Heule

Aanvangsdatum: 01/07/1959
 Uitvoeringsmethode: spoelboring
 Diepte (m): 0.00 - 25.00
 Water op (m):

Lithologische beschrijving

Auteur(s): Gulinck, Marcel (Belgische Geologische Dienst (BGD))
 Kwaliteit:
 Score: slecht

Betrouwbaarheid: onbekend
 Boormethode score: Laag

Van(m)	Tot(m)	M	Beschrijving
0.00	10.00		geelachtig é/- leemhoudend zand; kalkhoudend
10.00	20.00		heterogeen, kalkrijk zand
20.00	25.00		grijze klei

Gecodeerde lithologie - 30/10/2001

Auteur(s): Onbekend (Envico)
 Kwaliteit:
 Score: slecht

Betrouwbaarheid: goed
 Boormethode score: Laag

Van(m)	Tot(m)	Kleur	Hoofdgrondsoort	Bijmenging
0.00	0.00	onbekend	onbekend	
0.00	10.00	geel	zand	leem, kalk
10.00	20.00	onbekend	zand	kalk
20.00	25.00	grijs	klei	

Formele stratigrafie - 15/04/1995

Auteur(s): De Ceukelaire, Marleen (Universiteit Gent)
 Kwaliteit:
 Score: slecht

Betrouwbaarheid: onbekend

Van(m)	Tot(m)	Beschrijving	Betrouwbaarheid
0.00	20.00	Q - Groep van Quartaire afzetting	onbekend
20.00	25.00	Ko - Formatie van Kortrijk	onbekend

Informele stratigrafie - 23/01/1961

Auteur(s): Gulinck, Marcel (Belgische Geologische Dienst (BGD))
 Kwaliteit:
 Score: slecht

Betrouwbaarheid: onbekend

Van(m)	Tot(m)	Beschrijving
0.00	20.00	Pleistocene
20.00	25.00	Ieperiaan

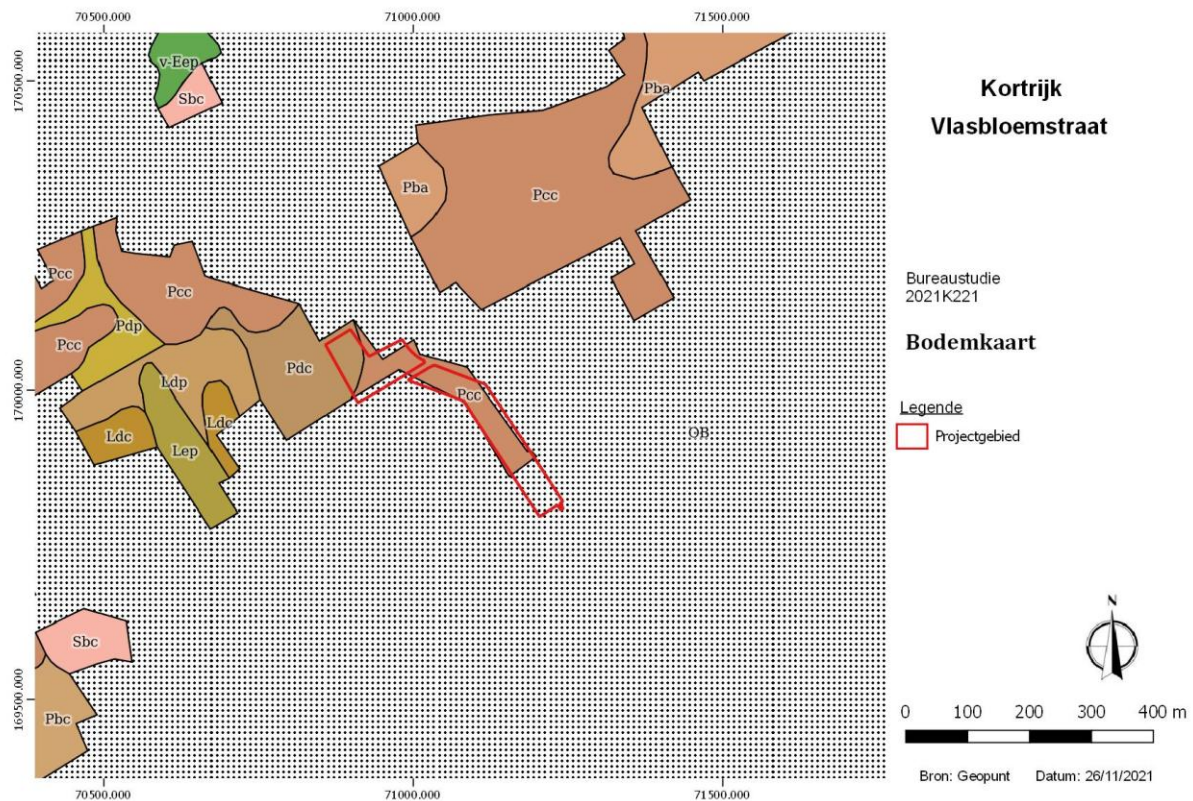
Figuur 22 Boring kb29d83w-B108 bron: [DOV Boorrapport \(vlaanderen.be\)](http://DOV.Boorrapport.vlaanderen.be)

3.3. Bodemkundige situering

Het plangebied wordt in het zuidoosten gekarteerd als OB, dit zijn bebouwde gronden. De rest van het plangebied betreft een Pcc-bodem., dit is een matig droge lichte zandleembodem met sterk gevlekte en verbrokkelde textuur B-horizont. De bouwvoor is grijsbruin, 25-30 cm dik en goed humeus, Bij de gedegradieerde eenheden met verbrokkelde textuur B, werd bij de in cultuurname een deel van de uitlogingshorizont met de bouwvoor vermengd tot een homogeen goed humeuze Ap, waaronder een bruingle overgangshorizont, 20-30 cm dik, voorkomt. De verbrokkelde textuur B situeert zich tussen 50 en 80 cm. Bij het complex PcC vindt men naast profielen met verbrokkelde textuur B en ijzerconcreties (Prepodzolen . . c(h)) ook individuele waarnemingen van gronden met humus en/of ijzer B horizont (. . f), soms Postpodzolen (. . h). Veel Pcc gronden zijn beïnvloed door de Tertiaire onderliggende formaties welke op wisselende diepte een gevarieerd substraat vormen. Zoals alle matig droge licht zandleemgronden zijn deze bodems gemakkelijk te

bewerken en weinig beperkt. De waterhuishouding is gunstig maar de bodems met klei of klei-zand substraat kunnen een lichte wateroverlast vertonen in de winter. De gronden zijn geschikt voor alle akkerlandteelten en voor weiland. Ze zijn zeer geschikt voor extensieve tuinbouw en fruitteelt.

In de noordwestelijke hoek wordt de grond gekarteerd als zijnde matig natte lichte zandleembodem met sterk gevlekte en verbrokkelde textuur B-horizont (**Pdc**). Bij deze matig natte (soms matig droge) bodems op licht zandleem is de humeuze bovengrond homogeen en goed ontwikkeld grijsbruin en gemiddeld 30 cm dik. De verbrokkelde textuur B is zwak ontwikkeld en begint op 40-60 cm. Bij het complex PDC en PdC is de Pdc serie geassocieerd met zwak ontwikkelde Podzolen (. . f). Roestverschijnselen beginnen tussen 40-60 cm. Bij de complexe draineringsklasse (. D .), zijn naast matig natte bodems ook matig droge bodems aanwezig, waar roestverschijnselen beginnen tussen 60 en 90 cm. Deze bodems zijn te nat in de winter, soms iets te droog in de zomer. De Pdc gronden, als voornaamste component van de reeks, zijn geschikt voor alle akkerlandteelten en goed voor weide. Ze zijn iets te koud in het voorjaar voor tuinbouw en daarom alleen te gebruiken voor late groenten (boontjes). De bodems komen vooral voor in depressiegebieden van het licht zandleemgebied.

Figuur 23 Bodemkaart met projectie van het plangebied. (Bron: geopunt)

3.4. Historische schets⁸

Kortrijk heeft een niet te ontkennen Romeinse oorsprong. De stad gaat terug op een Romeinse vicus die beide overs van de Leie innam. Van de 1^e tot de 3^e eeuw na Christus kwamen vier kernen tot ontwikkeling. Vermoedelijk was er in de late Keizertijd een garnizoen gevestigd, al kan de aanwezigheid van een castellum niet worden aangetoond. In de 4^e – 5^e eeuw valt de naam Cortoriacum op die etymologisch niet te verklaren is. De Romeinse west- en zuidwijk, het grafveld en de laat-Romeinse kern vallen binnen de huidige historische stadskern. In de omgeving van het plangebied zijn reeds talrijke sporen gekend die te dateren zijn in de Romeinse periode. In de vroege middeleeuwen was er een continuïteit in bewoning, zowel in de Merovingische als de Karolingische periode. Zeker in de 9^e eeuw treedt Kortrijk prominent op de voorgrond. In de perceelsindeling van de oude stad menen sommige vorsers een halfcirkelvormige omwalling te ontwaren, die nu eens met de Noormannen, dan weer met de pre-stedelijke situatie in verband wordt gebracht. Sluitend archeologisch bewijs hiervoor ontbreekt tot op heden. In de loop van de 10e eeuw nemen de Graven van Vlaanderen de macht over en bouwen ze een castrum uit in de stad. Een prominent element daarin is een motte met neerhof (in de Nedervijver) waarop de kapel en ook de grafelijke administratie ondergebracht zijn. Kortrijk wordt de hoofdplaats van één van de kasselrijen van het graafschap. Vanaf het midden van de 11e eeuw worden burggraven vermeld. Een andere motte met neerhof lag ten zuidwesten van het Onze-Lieve-Vrouwehospitaal, in de buurt van het latere Bourgondische kasteel. In 1995 werd hier bij archeologisch onderzoek de gracht aangesneden. Ook de aanleg van een marktplaats ten westen van het castrum alsook de uitbouw van een burgerlijke nederzetting zullen

⁸ [Kortrijk | Inventaris Onroerend Erfgoed](#) (geraadpleegd op 01/12/2021)

niet lang meer op zich laten wachten. De bouw van de Sint-Martinuskerk kan binnen deze stedelijke uitbreiding gesitueerd worden. Aan de andere kant van de Leie groeide een schenking van Karel de Kale terzelfdertijd uit tot de Sint-Amandsproosdij. Binnen de stadsgrenzen vormt de historische burgerlijke architectuur een enorme bron van kennis voor verder archeologisch onderzoek. Zo bieden de huizen van de schuttersgilden, stapelhuizen, brouwerijen, watermolens,... ongetwijfeld archeologische opportuniteiten. Er is tevens reeds heel wat artisanale activiteit geattesteerd. Een concentratie van pottenbakkerijen rond de Rijselstraat aan de westelijke rand van de stad was tussen 1956 en 1997 herhaaldelijk in beeld. . Precies ten zuidwesten van het projectgebied zijn bij een controle van werken in 1978 vondsten aan het licht gekomen die wijzen op de aanwezigheid van een pottenbakkerij. Concreet is er binnen de projectgrenzen een hoge verwachting naar sporen van bewoning en artisanale activiteiten in de middeleeuwen. Ook oudere vondsten kunnen gezinsdins uitgesloten worden en kunnen meer inzicht bieden in de ontstaansgeschiedenis van de Leiestad.

3.5. Kaartmateriaal

Een eerste kaart die voorhanden is, is de Frickx-kaart uit 1744. Op deze kaart van Frickx is duidelijk te zien dat enkel stadskernen, wegen en belangrijke bouwwerken zoals kerken, kastelen, etc. werden weergegeven. Het ontbreken van bebouwing op deze kaart betekent dus niet per definitie dat er geen gebouwen stonden. Burgerlijke architectuur kreeg op deze kaarten immers zeer weinig aandacht. Het georefereren van dergelijke kaarten is, doordat zij niet schaalvast zijn, vrijwel onmogelijk.

De kabinetskaart der Oostenrijkse Nederlanden en het Prinsbisdom Luik werd opgesteld tussen 1771 en 1777 door de graaf de Ferraris. Het is een interessant document, omdat alle gebouwen ingemeten werden en ook de omgeving werd vrij waarheidsgetrouw opgetekend (rivieren, grachten, poelen, bossen, hagen, etc.). Er dient wel de kanttekening gemaakt te worden dat deze kaart vooral vanuit een militair standpunt opgetekend werd. De gebieden die in dat kader minder interessant waren, werden minder nauwkeurig ingemeten. Het zuidelijke deel van het plangebied ligt langs (zelfs deels op) de Kortrijksestraat. Binnen het plangebied worden enkele gebouwen afgebeeld met akkerland rondom. De Leynvaalsstraat staat reeds afgebeeld op deze kaart. Op het noordelijke perceel staan twee gebouwtjes/hoeves afgebeeld met akkerland rondom.

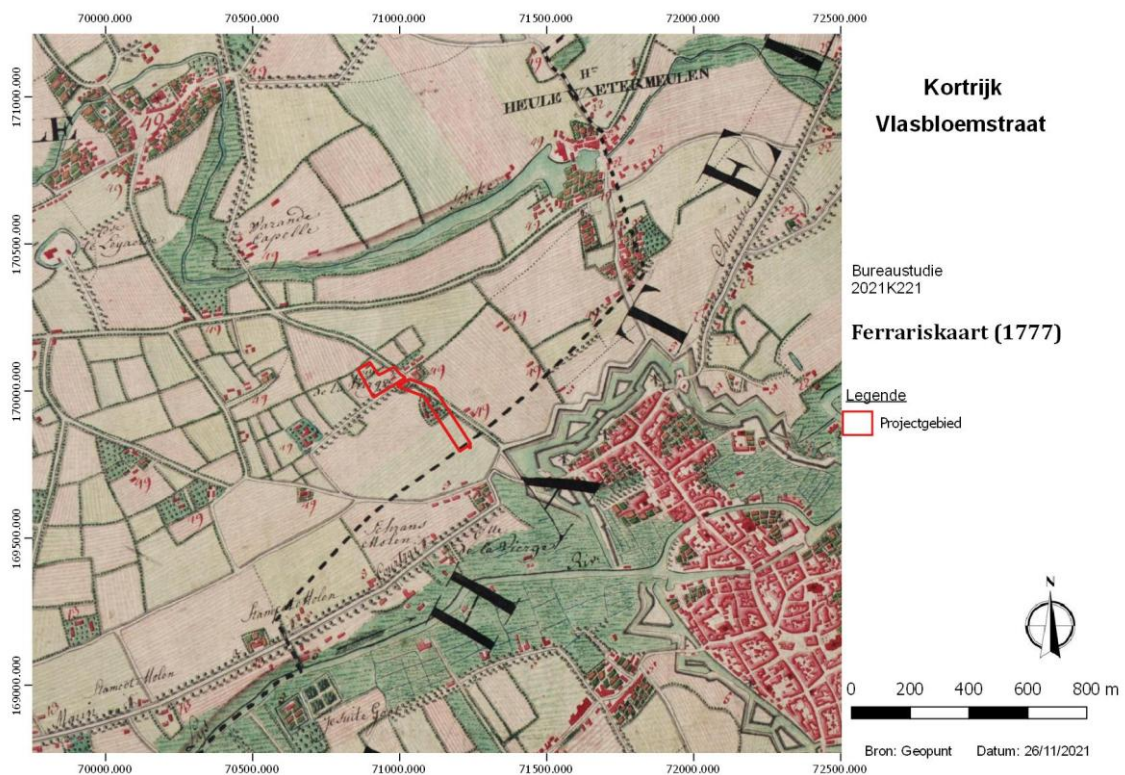
De kadastrale kaarten die tot de Atlas der Buurtwegen werden opgemaakt tussen 1843 en 1845 naar aanleiding van de uitvoering van een wet uit 1841. De bedoeling was een inventaris te maken van alle kleine wegen met openbaar karakter. Op deze kaart wordt percelering maar geen bebouwing afgebeeld.

Philippe Vandermaelen (1795-1869) is de stichter van het "Établissement géographique de Bruxelles". Hij publiceerde de eerste uitgave van een topografische kaart van België op metrische schaal. Voordien waren schalen grafisch, of werden ze uitgedrukt in plaatselijke maten (el, vadem, mijl, ...). Hij werkte samen met Paul Gérard, die na het vertrek van de Hollanders in 1830, in het bezit gebleven was van de punten van tweede en derde orde van de triangulatie van Erzey. Hij maakte verschillende kaarten van België op basis van dit geodetische net en volgens de gewijzigde projectie van Flamsteed. De Vandermaelenkaart noch de Popp-kaart geven ons nieuwe info.

De orthofotosequentie toont aan dat het plangebied onbebouwd blijft tot op heden.

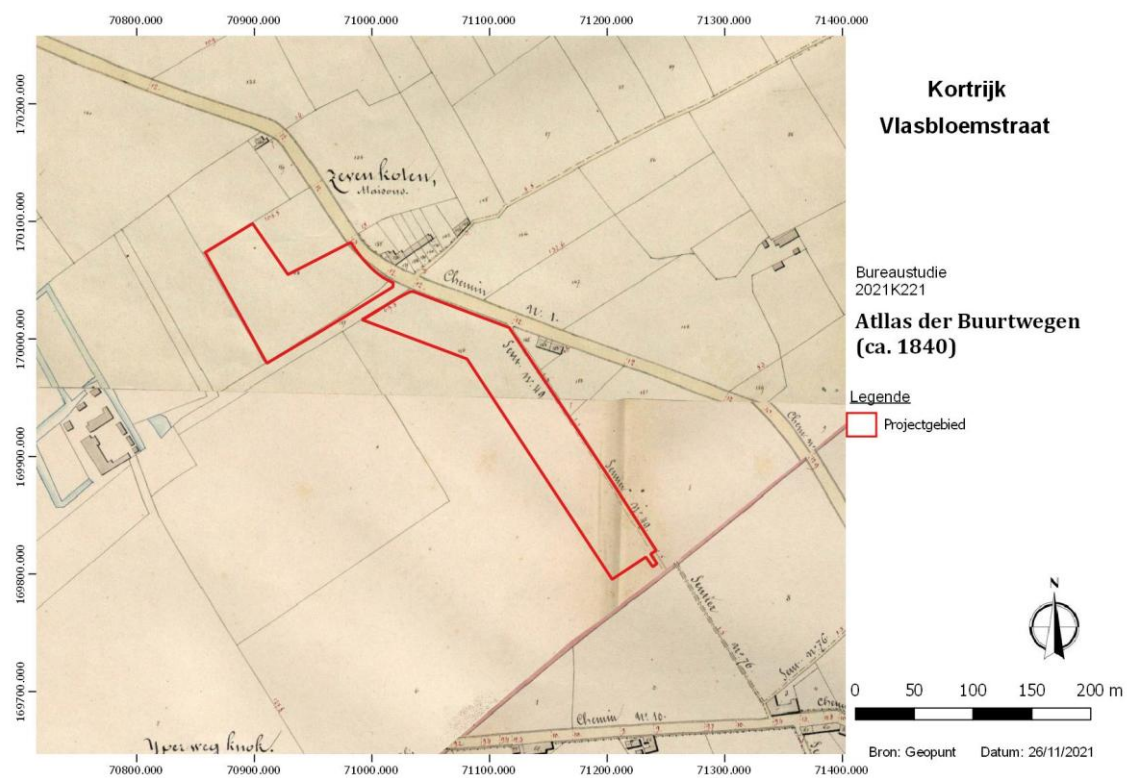
Figuur 24 Frickx-kaart met de locatie van het plangebied (bron: geopunt)

Figuur 25 Ferrariskaart (1777) met aanduiding van het projectgebied. (Bron: geopunt)

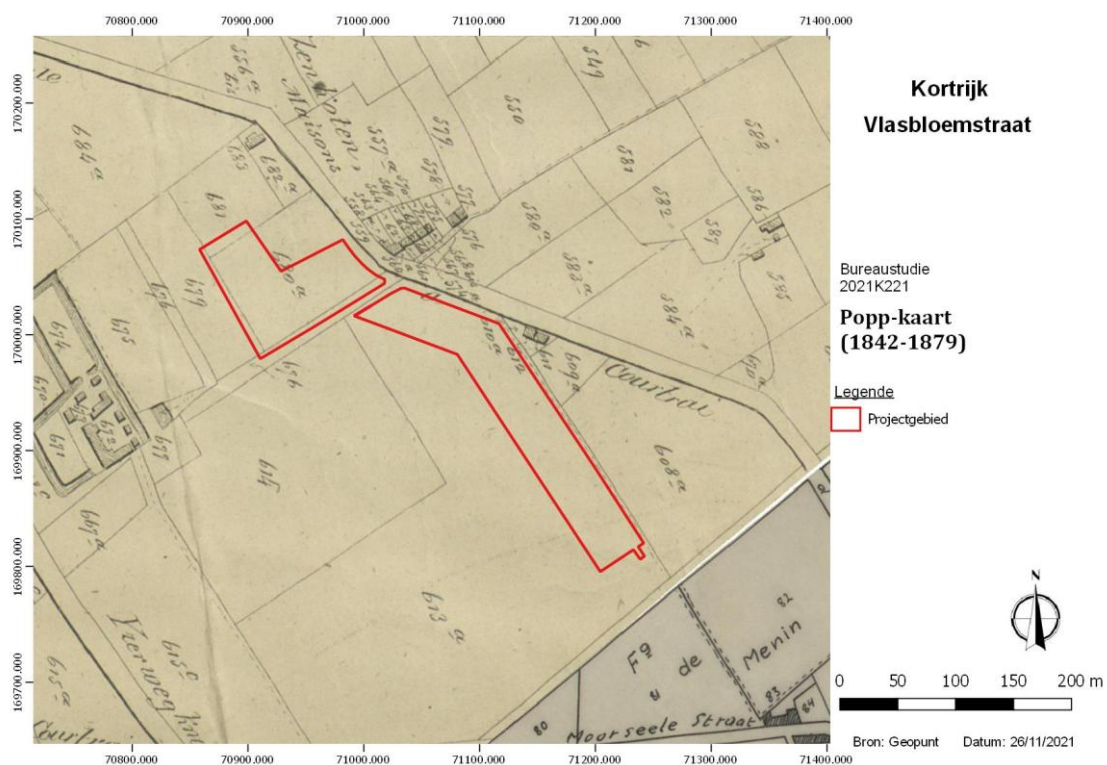
Figuur 26 Detail van de Ferrariskaart (1777) met projectie van het plangebied. (bron: geopunt)

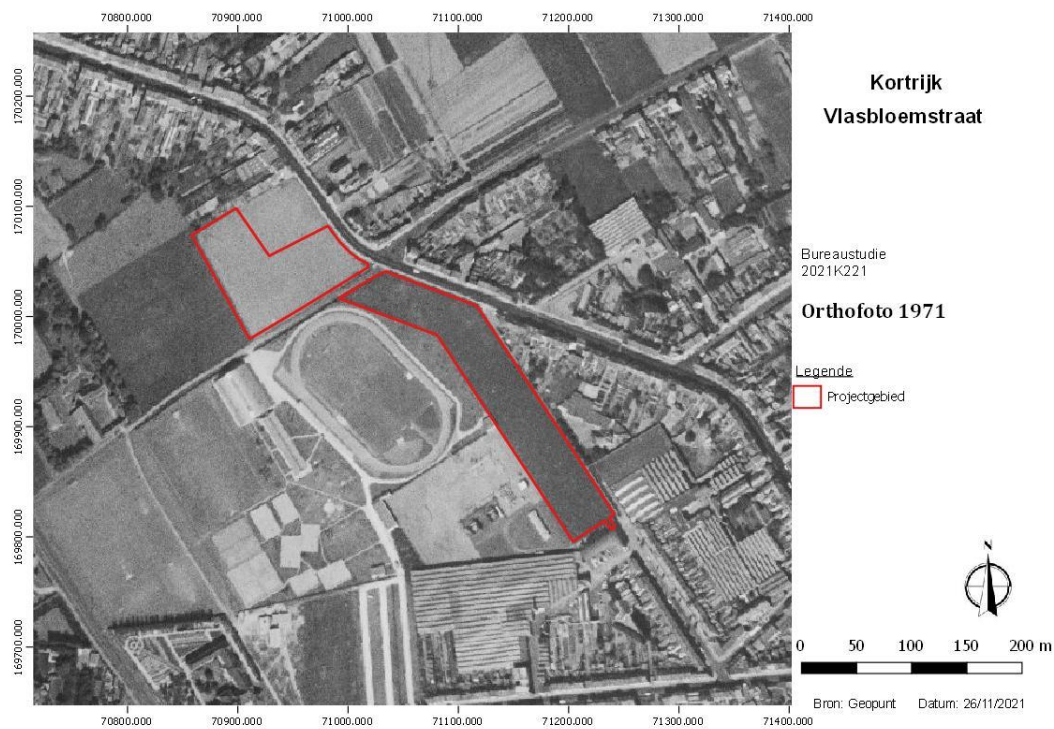
Figuur 27 Atlas der Buurtwegen (ca. 1840) met projectie van het plangebied. (bron: geopunt)

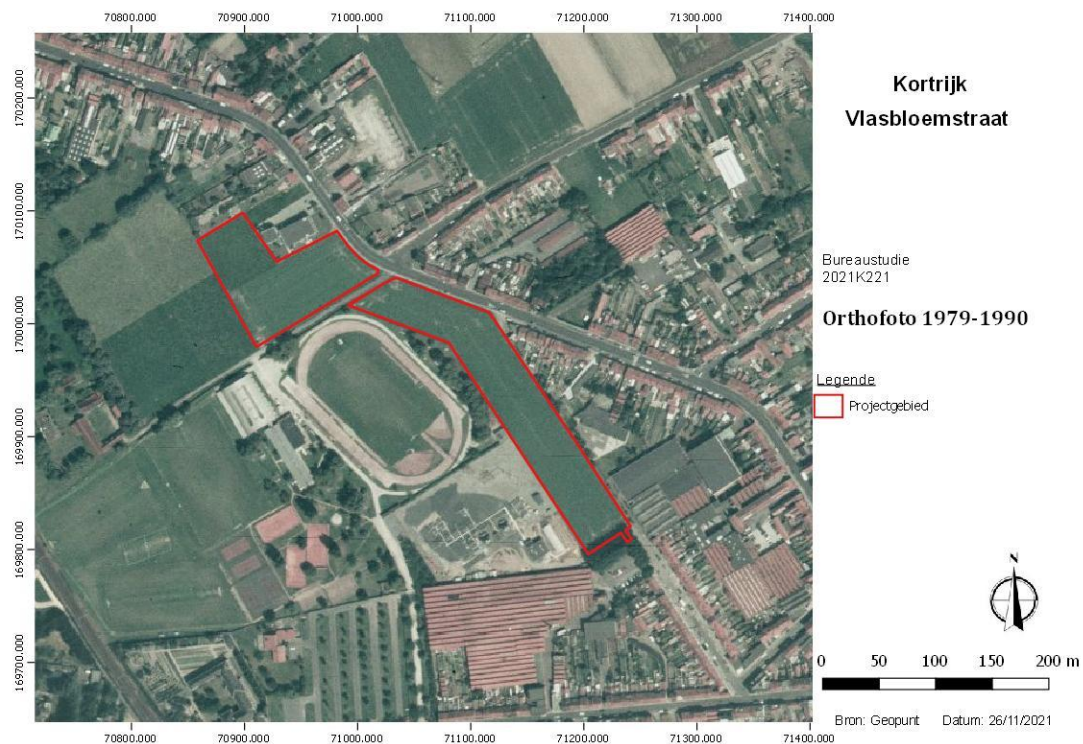
Figuur 28 Kaart Vandermaelen (1846-1854) met aanduiding van het projectgebied. (Bron: geopunt)

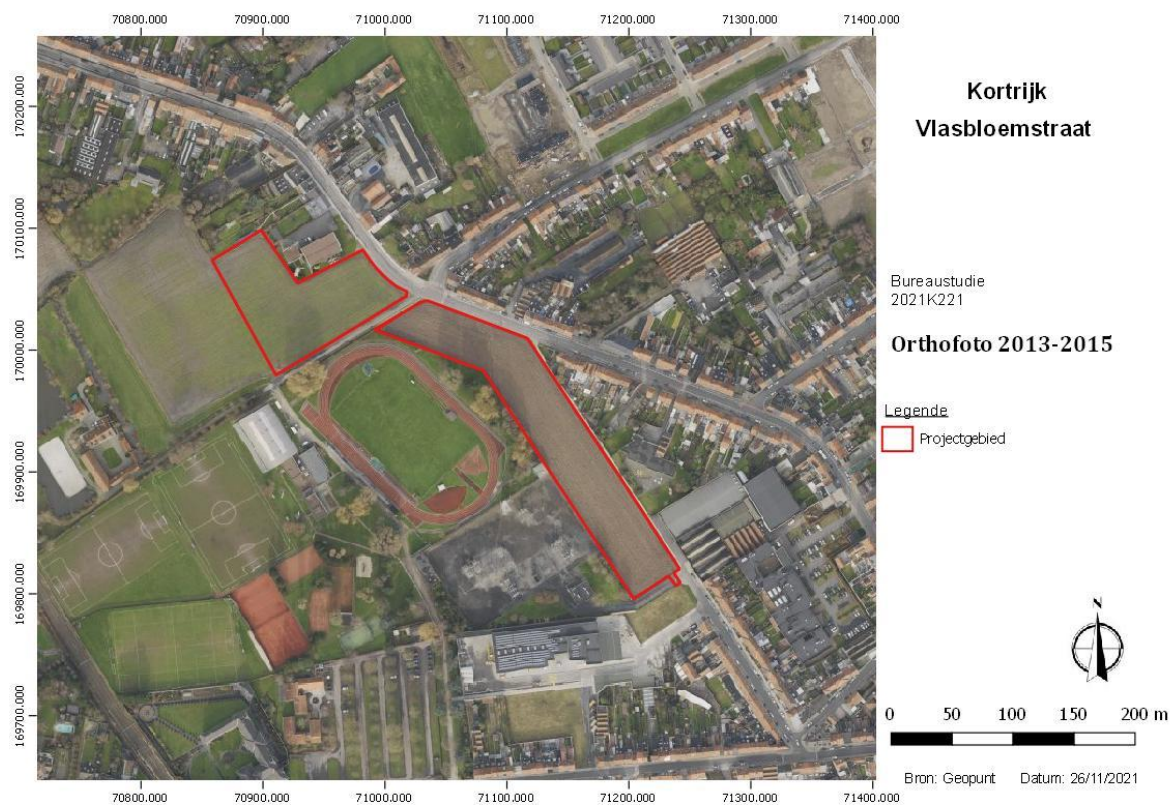
Figuur 29 Popp-kaart (1842-1879) met projectie van het plangebied. (bron: geopunt)

Figuur 30 Orthofoto uit 1971. (Bron: geopunt)

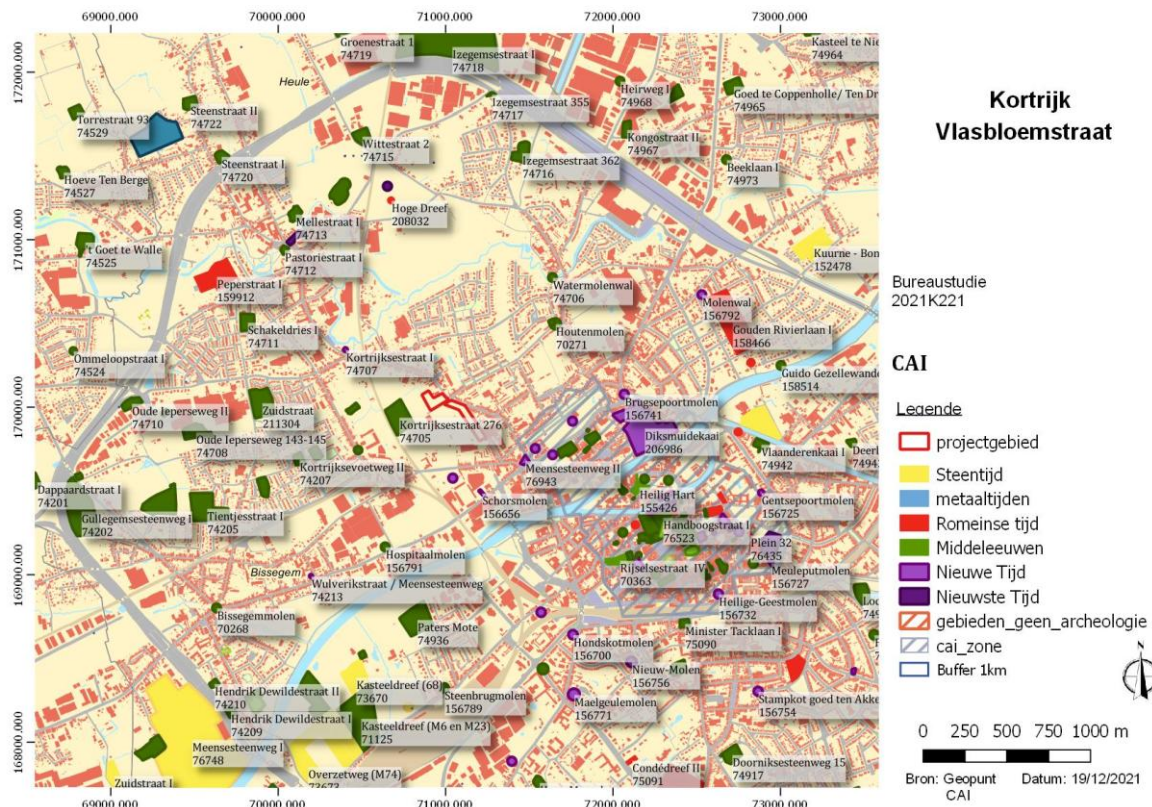
Figuur 31 Orthofoto uit 1979-1990. (Bron: geopunt)

Figuur 32 Orthofoto 2013-2015. (bron: geopunt)

3.6. Archeologische voorkennis

De belangrijkste bron voor de archeologische gegevens werd bekomen via de CAI. In onderstaande lijst worden de relevante CAI-items opgesomd. Voor de interpretatie en met het oog op het formuleren van een goede archeologische verwachting van het plangebied wordt een onderscheid gemaakt tussen archeologische prospecties en opgravingen enerzijds en archeologische en historische indicatoren anderzijds. In een deel drie worden recente archeologische nota's rondom het plangebied besproken.

Figuur 33 Centraal archeologische inventaris met projectie van het plangebied. (bron: geopunt en CAI)

3.6.1. ARCHEOLOGISCHE PROSPECTIES EN OPGRAVINGEN

- Cai 76943⁹: ten zuidoosten van ons plangebied werd een archeologische opgraving uitgevoerd naar aanleiding van graafwerken. Het uiterste westpunt van de moderne vesting Kortrijk (1577-1578 tot 1782) werd hierbij aangesneden. De inhoud geeft een bijzondere kijk op de handel en consumptie van import aardewerk van de 16de tot de 19de eeuw. In de vulling van de gracht: steengoed uit 8 verschillende productiecentra, o.a. uit Raeren (grootste aantal). Het gaat om o.a. een fragment van een gezichtskruik en een kamerpot, voorzien van medaillons en kobaltblauwe beschildering.
- Cai 76746¹⁰: ten oosten van ons plangebied werden tijdens archeologische opgravingen heel wat aardewerk aangetroffen. De historische bronnen spreken van verschillende pottenbakkers in de omgeving vanaf de 16de eeuw; vermoedelijk hebben de vondsten met deze activiteiten te maken.

⁹ Despriet Ph. 2006.

¹⁰ Despriet PH. 2002.

3.6.2. INDICATOREN

Site met walgracht:

- Cai 74705: ten westen bevindt zich een omwalde hoeve met losse bestandsdelen. De hoeve wordt afgebeeld op de Ferrariskaart (1777). De Atlas der Buurtwegen (1843) toont eveneens een omwalde hoeve met semi-gesloten opstelling. Volgens de kadastrale schetsen blijft het gebouwenbestand ongewijzigd vanaf 1835. De oudste vermeldingen gaan terug tot de 15de eeuw. De hoeve was toen gekend als het "Goed te Leywals".
- Cai 74704 en 74703: op de Popp-kaart worden deze hoeves nog herkend. Gebouwen noch omgrachting zijn echter bewaard bovengronds.

Molen:

- Cai 156656¹¹: Ten zuiden van cai 156790 bevindt zich de 16de eeuwse Schorsmolen. Tussen 1578 en 1609 moest de molen verplaatst worden en stond hij in de binnenstad op het bastion achter de Sint-Amansproosdij.
- Cai 156790¹²: ten zuiden van ons plangebied bevindt zich een oude 17de eeuwse molen.
- Cai 156734¹³: ten zuidoosten situeert zich een staakmolen, korenmolen (ook tijdelijk buskruitmolen) voor 1580-1822/1825.
- Cai 156737¹⁴: Anker molen of Overleiemolen stond waar nu het Koningin Astridpark is, achter de toenmalige huizen van de Meensestraat, iets meer ten westen ten opzichte van de Sint-Jansput Sectie F, 119a.
- Cai 70271¹⁵: Stond niet ver ten zuiden van een watermolen, op een perceel waar de Sint-Godelievestraat samenkomt met de Molenstraat.

3.6.3. NOTA'S

- Kortrijk Lijsternest¹⁶: ten noorden van ons plangebied werd naar aanleiding van een verkaveling enkele archeologische onderzoeken uitgevoerd. Als eerste werd een landschappelijk booronderzoek uitgevoerd. De geïnterpreteerde boringen tonen een homogene bodemopbouw, alle boringen tonen een opeenvolging van A-, B- en C- horizonten. De uitgevoerde boringen tonen geen sterke antropogene verstoring en deze is mogelijk lokaal tot de A-horizont beperkt. Het onderzoeksgebied bevindt zich aan de zuidelijke rand van de alluviale vlakte van de Heulebeek, op een licht hoger gelegen gebied. Aangezien er geen helling waarneembaar is, is de mogelijkheid tot post-depositionele transportatie van de afgezette niveo-eolische sedimenten weinig waarschijnlijk. Hierdoor dient het potentieel voor steentijdsites matig tot hoog ingeschat te worden. Op het plangebied werden verkennende boringen geplaatst. Bulkstalen werden genomen per aardkundige eenheid, gezien nergens een E-horizont aanwezig was, werd de B-horizont met een overgangszone van 20 cm met de C-horizont ingezameld. Een silexartefact uit boring 36 (mogelijk een gebroken kling) is voorzien van een witte patina. Het kan niet worden uitgesloten dat dit artefact deel uitmaakt van een grotere cluster. Daarom wordt dit als een positief boorpunt beschouwd waarrond waarderende boringen zullen worden uitgevoerd. Er is een grid uitgezet dat bestaat uit 15 waarderende boringen. De aangetroffen silex bleek na verdere analyse van natuurlijke oorsprong te zijn. Er konden dus geen indicatoren voor een steentijdsite worden aangetroffen. Als laatste werd een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. In totaal werden 8 proefsleuven en verschillende kijkvensters aangelegd. Het proefsleuvenonderzoek wees uit dat de bodemopbouw binnen het plangebied intact was. Verspreid over het plangebied werden archeologisch sporen herkend. Daarbij vielen de sporen in het noordwesten en de zuidelijke cluster op. De noordwestelijke zone bestond voornamelijk uit erg vage, onduidelijke en zelfs twijfelachtige sporen. Enkele coupes toonden geen of een ondiepe aflijning. Slechts één kuil en een smalle greppel konden met zekerheid worden als archeologisch spoor worden bestempeld. Uit een ondiep en twijfelachtig spoor werd wel een randscherf uit handgevormd aardewerk gehaald. Deze scherf werd gedateerd tijdens de (late) ijzertijd of de Romeinse periode. Omwille van de grote twijfel over de meeste sporen binnen deze zone, correspondeert deze niet met een uitgebreidere archeologisch waardevolle site. De zuidoostelijke cluster bestaat uit duidelijke archeologische sporen. Er werden onder meer enkele paalkuilen herkend die zich op één lijn bevinden. Waarschijnlijk zijn ze een onderdeel van een gebouw. Bovendien wordt deze cluster omsloten door twee greppels (S25 en S24/S27/S51). Dit vormt een aanwijzing dat de sporen binnen deze cluster de kern vormen van een erf. Op basis van het vondstmateriaal zijn de greppels en de paal(kuilen) tijdens de Romeinse periode gedateerd. Een zone van 2400m² werd afgebakend voor vervolgonderzoek.
- Kortrijk De Kien¹⁷: naar aanleiding van stedenbouwkundige handelingen werd een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd ten zuidoosten van ons plangebied. De prospectie met ingreep in de bodem leverde het bewijs dat de gronden een begraven

¹¹ Mattelaer, P. 2004: Leerlooiers en schorsmolens. Een vergeten industrie, ook in Kortrijk, Leiegouw 46.1, 55-83.

¹² Mattelaer, P. 2011, pp. 5-77.

¹³ Ibidem.

¹⁴ Ibidem

¹⁵ Ibidem

¹⁶ [Vooronderzoek Kortrijk Lijsternest | Archeologieportaal Onroerend Erfgoed](#)

¹⁷ [Vooronderzoek Kortrijk De Kien | Archeologieportaal Onroerend Erfgoed](#)

bodem bevatten. De 14C-datering die werd uitgevoerd op een stuk hout dat werd aangetroffen in een laag van deze veenlaag (laag nummer 15) leverde een datering in de 15de eeuw op. Deze datering is in overeenstemming met de baksteenspikkels die werden aangetroffen in deze veenlaag. De diepere niveaus van de veenlaag kunnen van een oudere oorsprong zijn. Gezien de geplande werken slechts een impact kennen tot maximaal +11.40mTAW verstoren zijn noch deze veenlaag noch het archeologisch niveau met het beperkt aantal sporen die zich hierboven bevindt. Deze sporen kunnen dus in situ worden bewaard en er dienen geen verdere maatregelen getroffen te worden.

- Kortrijk Heule Heirweg 204¹⁸: naar aanleiding van stedenbouwkundige handelingen werd een landschappelijk en proefsleuvenonderzoek uitgevoerd op een onderzoeksgebied van 1925m². Het landschappelijk booronderzoek leverde geen bewijzen voor de aanwezigheid van een paleobodem. Het proefsleuvenonderzoek bracht slechts 1 duidelijk archeologisch spoor aan het licht. Een afvalkuil uit ten vroegste de 19de eeuw. Op basis van de resultaten van dit vooronderzoek kan men er van uitgaan dat een archeologisch waardevolle site niet aanwezig is binnen het projectgebied.

4. Synthese

4.1. Archeologisch verwachtingspatroon

Op basis van bovenstaande informatie kan een archeologisch verwachtingspatroon naar voren worden geschoven. Historisch kaartmateriaal wijst op een gebruik als akkerland en mogelijks bewoning (hoeve, cfr. Ferraris) vanaf de 18de eeuw. Op 19de eeuw kaartmateriaal staat deze bebouwing evenwel niet afgebeeld. Voor de periode voorafgaand aan de 18de eeuw werden geen bronnen gevonden. In de omgeving van het plangebied zijn enkele archeologische sites gekend. Ten noorden werd een Romeins erf gevonden tijdens een proefsleuvenonderzoek. De verschillende indicatoren (sites met walgracht en molens) wijzen op een zekere ontginning in de middeleeuwen.

Voor wat betreft de periode van de steentijden werden nog geen archeologische vondsten gedaan rondom het plangebied. Voor de pre-agrarische gemeenschappen (paleolithicum t/m neolithicum) was een ecologisch divers landschap belangrijk. De mens trok zijn tijdelijke kampementen meestal op langs overgangszones van nat naar droog, zoals bijvoorbeeld op droge zandruggen in beekvalleien. In dergelijke gradiëntzones zijn namelijk de rijkste en meest diverse voedingsbronnen aanwezig en was drinkwater binnen handbereik. Er kan gesteld worden dat het plangebied in een dergelijke gradiëntzone is gelegen. Het plangebied ligt ter hoogte van hoger gelegen gronden met ten zuiden het alluvium van de Leie. Enkele landschappelijke boringen kunnen uitsluitsel geven of er al dan niet potentieel is op een bewaarde paleobodem.

Bij de introductie van de landbouw werd de geschiktheid van de bodem voor het plegen van akkerbouw een cruciaal criterium. De eerste akkers werden op de vruchtbaarste en makkelijk te bewerken gronden aangelegd. Het plangebied kent ook voor deze periodes een gunstige ligging.

Concluderend kan gesteld worden dat het plangebied een matig hoogpotentieel heeft voor wat betreft het aantreffen van artefacten uit de steentijden en een hoog potentieel voor het aantreffen van 'klassieke' grondsporen vanaf het neolithicum tot en met de nieuwste tijden.

4.2. Onderzoeksvragen

Zijn er archeologische of historische gegevens gekend over de site?

Binnen de grenzen van het plangebied werd nog geen archeologisch onderzoek uitgevoerd. Historisch kaartmateriaal wijst op een gebruik als akkerland en mogelijks bewoning (hoeve, cfr. Ferraris) vanaf de 18de eeuw.

Zijn er gegevens gekend dat de bodem (deels) verstoord is?

Er zijn geen indicaties dat er zich een significante verstoring binnen het plangebied bevindt. Het ploegen (diepploegen) kan wel een impact gehad hebben op de bewaringstoestand van de bodem en bijgevolg mogelijks aanwezige paleobodem en/of grondsporen.

Zijn er landschappelijke factoren die invloed kunnen hebben op de gaafheid van eventuele archeologische sporen?

Niet van toepassing.

Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?

De werken (uitbraak, graafwerken, rollend materieel binnen het plangebied, ...) zullen een verstoring teweegbrengen aan de bodem en het eventueel aanwezige archeologisch erfgoed.

Is er een archeologische site aanwezig? Zo ja, wat zijn de karakteristieken en de bewaringstoestand ervan? Wat is de relatie met het landschap? Welke waarde heeft de site?

¹⁸ [Vooronderzoek Kortrijk Heule Heirweg 2014 | Archeologieportaal Onroerend Erfgoed](#)

De aan- of afwezigheid van een archeologische site kan op basis van het bureauonderzoek alleen niet vastgesteld worden.

Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?

Verder onderzoek wordt noodzakelijk geacht, dit wordt toegelicht in het Programma van Maatregelen.

5. Besluit

Naar aanleiding van een geplande omgevingsaanvraag met betrekking tot stedenbouwkundige handelingen op een plangebied van 23003m² ter hoogte van de de Vlasbloemstraat te Kortrijk, werd een archeologienota (bureauonderzoek) opgesteld.

Op basis van het bureauonderzoek kan gesteld worden dat het plangebied een matig hoog archeologisch potentieel heeft voor wat betreft het aantreffen van artefacten uit de steentijden en een hoog potentieel voor het aantreffen van 'klassieke' grondsporen vanaf het neolithicum tot en met de nieuwste tijden.

De te nemen maatregelen en de te volgen strategie worden besproken in het bijhorend programma van maatregelen.

Bibliografie

<https://www.geopunt.be/kaart>

<https://www.cartesius.be/CartesiusPortal/>

<https://cai.onroerenderfgoed.be/>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/>

<https://maps.nls.uk/ww1/trenches/>

- BROOTHAERS, L., 2003. Geologie van Vlaanderen, een schets, Brussel.
- DESPRIET Ph. 2006: De moderne vesting Kortrijk ter hoogte van de Meensesteenweg, in: Zuid-westvlaamse opgravingen 2005, 62, 19-20.
- DESPRIET PH. 2002: Meensestraat 43-57: Laat-middeleeuwse en jongere resten, in Zuid-westvlaamse opgravingen 2001, vol. 22, jg. 2002, afl. 1, nr. 48, p. 13-14.
- MATTELAER, P. 2011: De windmolens van Kortrijk, *Leiegouw* 53.1, pp. 5-77.
- MATTELAER, P. 2004: Leerlooiers en schorsmolens. Een vergeten industrie, ook in Kortrijk, *Leiegouw* 46.1, pp. 55-83.

Figurenlijst

Figuur 1 Beslissingsboom, criteria bij omgevingsvergunning m.b.t. stedenbouwkundige handelingen, deel 1. (bron: Agentschap Onroerend Erfgoed)	5
Figuur 2 Historische stadskern van Kortrijk (blauw) met aanduiding van het projectgebied (rood). (bron: Historische stadskern van Kortrijk Inventaris Onroerend Erfgoed)	6
Figuur 3 Topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt, NGI)	8
Figuur 4 Detail van de topografische kaart met aanduiding van het plangebied. (Bron: geopunt, NGI)	8
Figuur 5 GRB-basiskaart met aanduiding van het plangebied en betrokken perceelnummers. (Bron: geopunt)	9
Figuur 6 Recente orthofoto met aanduiding van het plangebied. (Bron: geopunt)	10
Figuur 7 Het noordelijke gedeelte van het plangebied gezien vanaf de Leynvaalsstraat. (bron: google)	11
Figuur 8 Zicht op het plangebied vanaf de hoek Leynvaalsstraat en Kortrijksestraat. (bron: google).	11
Figuur 9 Inplantingsplan. (bron: opdrachtgever)	12
Figuur 10 Riolerings- en funderingsplan. (bron: opdrachtgever)	13
Figuur 11 Plan nieuwbouw en outdoorvelden. (bron: opdrachtgever)	14
Figuur 12 Digitaal Hoogtemodel met aanduiding van het projectgebied. (Bron: geopunt)	16
Figuur 13 Detail van het digitaal hoogtemodel met hoogteprofielen. (Bron: geopunt)	17
Figuur 14 Hoogteprofiel 1. (Bron: geopunt)	17
Figuur 15 Hoogteprofiel 2.	17
Figuur 16 Vorming van de Vlaamse Vallei in het Pleistoceen. (bron: BROOTHAERS, 2003, p. 16)	18
Figuur 17 Potentiële bodemerosiekaart met aanduiding van het projectgebied. (Bron: geopunt)	19
Figuur 18 Tertiair geologische kaart met aanduiding van het plangebied. (Bron: geopunt)	20
Figuur 19 Quartair geologische kaart met aanduiding van het plangebied. (Bron: geopunt)	21
Figuur 20 Uitleg quartair type 6. (bron: geopunt)	21
Figuur 21 Uitleg type 3. (bron: geopunt)	22
Figuur 22 Boring kb29d83w-B108 bron: DOV Boorrapport (vlaanderen.be))	23
Figuur 23 Bodemkaart met projectie van het plangebied. (Bron: geopunt)	24
Figuur 24 Frickx-kaart met de locatie van het plangebied (bron: geopunt)	26
Figuur 25 Ferrariskaart (1777) met aanduiding van het projectgebied. (Bron: geopunt)	26
Figuur 26 Detail van de Ferrariskaart (1777) met projectie van het plangebied. (bron: geopunt)	27
Figuur 27 Atlas der Buurtwegen (ca. 1840) met projectie van het plangebied. (bron: geopunt)	27
Figuur 28 Kaart Vandermaelen (1846-1854) met aanduiding van het projectgebied. (Bron: geopunt)	28
Figuur 29 Popp-kaart (1842-1879) met projectie van het plangebied. (bron: geopunt)	28

Figuur 30 Orthofoto uit 1971. (Bron: geopunt)	29
Figuur 32 Orthofoto uit 1979-1990. (Bron: geopunt)	29
Figuur 32 Orthofoto 2013-2015. (bron: geopunt)	30
Figuur 34 Centraal archeologische inventaris met projectie van het plangebied. (bron: geopunt en CAI)	31